

มาตรการโรงเรียนปลอดภัย (BK Safety School) โรงเรียนบ้านกาศปะชานุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันภัยในสถานศึกษา เป็นโรงเรียนปลอดภัย (BK Safety School) ดำเนินการขับเคลื่อนการเฝ้าระวังภัยในสถานศึกษา ด้วย ๔ มาตรการคือ มาตรการการเฝ้าระวัง ป้องกันการเกิดเหตุในสถานศึกษา มาตรการการเผชิญเหตุและลดความรุนแรงของข่าว มาตรการการช่วยเหลือ เยียวยาบารุงขวัญ และมาตรการการรายงานการเกิดเหตุขึ้น การติดตามสถานการณ์จากสื่อมวลชนทุกแขนง โดยเฉพาะการเกิดเหตุรุนแรง เหตุฉุกเฉิน เร่งด่วนที่สำคัญ หรือน่าสนใจเป็นพิเศษ พร้อมทั้งรวบรวมข่าวสารของโรงเรียนในเขตพื้นที่ ที่กระทบต่อความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อกลั่นกรองข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และสามารถจัดการนำเสนอและให้ข่าวผ่านสื่อต่าง ๆ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและประชาชน รวมทั้งประสาน และเสนอแนะการปฏิบัติงานด้านข่าว กับหน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของการป้องกัน และการนำเสนอข่าวเชิงบวก รวมทั้งกระบวนการช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และสามารถอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัยและมีความสุขแนวทางการวางแผนการรักษาความปลอดภัยให้แก่ักเรียน ของโรงเรียนบ้านกาศปะชานุเคราะห์ เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย โดยร่วมกันวางแผนป้องกัน แก้ไข ควบคุม กำกับ ติดตามประเมินผลและรายงาน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรมเพื่อให้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖ พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

การคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่นักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด รองลงมาจากครอบครัว ผู้ปกครองให้การยอมรับ และคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ การอบรมสั่งสอน การดูแลด้วยการเอาใจใส่ สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียนเป็นหลัก ให้นักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีความปลอดภัย การจัดการเรียนการสอนต้องครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้ง สอนทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความรู้ คู่คุณธรรม มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ นั่นคือ นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็น “คนดี เก่ง และมีความสุข” นอกจากนี้ ครูต้องบูรณาการเนื้อหาความรู้ และพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีความพร้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตนักเรียน และแก้วิกฤติทางสังคม สถานศึกษาต้องจัดระบบงานกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยให้กับนักเรียน นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยการนำกระบวนการของระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ การส่งต่อไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม นักเรียนจะต้องได้รับการพิทักษ์ปกป้อง ค้ำครอง และดูแล โดยมี ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต การสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียน เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยต้องจัดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในการ ขับเคลื่อนเพื่อค้ำครองดูแลนักเรียน สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน ดังนั้นในการสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับนักเรียนอย่างแท้จริงสถานศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ ด้วยการสร้างความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียน รวมทั้งการปกป้อง ค้ำครอง และช่วยเหลือนักเรียนจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ การสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียนย่อมส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาชีวิตที่ดี และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

คำนิยามเกี่ยวกับการค้ำครองและช่วยเหลือนักเรียน

การค้ำครอง หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เสี่ยง หรือต้องสงสัยว่าถูกระทำรุนแรง หรือล่วงละเมิดนักเรียนที่ถูกกระทำรุนแรง หรือถูกล่วงละเมิด และนักเรียนที่กระทำรุนแรง หรือล่วงละเมิดต่อบุคคลอื่น โดยมีระบบและขั้นตอนการปฏิบัติที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เป็นหลักสอดคล้องกับหลักปฏิบัติตามกฎหมายและหลักปฏิบัติที่มีมาตรฐาน

การช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

นักเรียน หมายถึง เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นักเรียน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และเป็นนักเรียนซึ่งกำลังรับการศึกษาที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บิดามารดา หมายถึง บิดามารดาของนักเรียนไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึง พ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่น ซึ่งรับนักเรียนไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งนักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองเด็ก พ.ศ.

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

ผู้บริหารระดับจังหวัดสังกัด สพฐ. หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา/ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

ฉก.ชน.สพฐ. หมายถึง ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ฉก.ชน.สพม.แพร่ หมายถึง ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ทีมสหวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำงานประสานความร่วมมือจากหลายสาขาวิชาชีพ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เป็นกระบวนการอยู่บนพื้นฐานที่มีจุดประสงค์ และเป้าหมายเดียวกันในการปฏิบัติงาน โดยมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อการประเมินสภาพการณ์ของปัญหา และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งกระบวนการ เช่น ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) มูลนิธิต่าง ๆ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่งานส่วนท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ องค์กรเพื่อการกุศล บ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) หมายถึง ศูนย์ช่วยเหลือสังคมภายใต้ชื่อ OSCC (One Stop Crisis Center) เป็นศูนย์บริการประชาชน ผู้ประสบปัญหาที่มีลักษณะบูรณาการและครบวงจร โดยมีหน้าที่รับแจ้งเหตุ เบาะแส ประสาน ส่งต่อ และติดตามการใช้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อม การค้ามนุษย์ การใช้แรงงานเด็ก การกระทำความรุนแรงต่อเด็กสตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

การดำเนินงานมาตรการโรงเรียนปลอดภัย (Safety School) ครั้งนี้ภายใต้ยุทธศาสตร์ “ระบบดี มีภูมิคุ้มกัน ทันเวลา” ดำเนินการ ๔ มาตรการ ได้แก่

มาตรการที่ ๑ การป้องกัน

๑.๑ มีแผนปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (Safety School)

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการการพัฒนาความปลอดภัยในสถานศึกษา
๒. กำหนดแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนความปลอดภัยในสถานศึกษา
๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
๔. มีระบบเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู บุคลากรในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบ

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดให้มีการเพิ่มความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ใน ๓ ด้าน ดังนี้
 - ๑) การจัดการความขัดแย้ง
 - ๒) การคัดกรองกลุ่มเสี่ยงและช่วยเหลือ
 - ๓) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน
๒. บูรณาการการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
๓. จัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
๔. เปิดช่องทางให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนวทาง ความต้องการ เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษาโดยผ่านกลไกของสภานักเรียนหรือกล่องรับฟังความคิดเห็นของสถานศึกษา
๕. ดำเนินการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบตามโอกาส และความเหมาะสม

๑.๓ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในสถานศึกษา

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย เสมือนบ้านที่ “อบอุ่น น่าอยู่ น่าเรียน”
๒. มีมาตรการการจัดการความปลอดภัยหลายรูปแบบ ตามความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และบริบทของสถานศึกษา
๓. มีแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา

๑.๔ การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคีเครือข่าย

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงานคณะกรรมการระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการสถานศึกษา	เป็นประธาน
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	เป็นรองประธาน
ผู้แทนครู ผู้แทนเขต ผู้แทนสำนักงานเขต	
ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง	
ผู้แทนนักเรียน/รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหาร/หัวหน้างานกิจการนักเรียน	เป็นกรรมการและ เลขานุการ

มีหน้าที่

๑. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการสถานศึกษาปลอดภัย (Safety School)
๒. กำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาตามความเหมาะสมของโรงเรียน
๓. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ระดับความรุนแรงของเหตุที่เกิดขึ้น และกำหนดแนวทางแก้ไข
๔. ดำเนินการแก้ปัญหาตามแนวทางที่กำหนด
๕. ดูแลช่วยเหลือ เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบให้เกิดความพึงพอใจตามความเหมาะสม
๖. กำกับ ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

มาตรการที่ ๒ การเผชิญเหตุและการแก้ไขปัญหา

๒.๑ จัดการและแก้ไขให้ความช่วยเหลือหากเกิดเหตุการณ์

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. สถานศึกษามีแนวทางปฏิบัติการจัดการหรือการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา

๒. สร้างความตระหนัก ประชาสัมพันธ์ และสร้างการรับรู้แนวปฏิบัติการจัดการและการช่วยเหลือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

๓. เตรียมบุคลากร และเครื่องมือให้พร้อมรับสถานการณ์ เช่น การซ้อมดับเพลิง การซ้อมหนีไฟ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น

๒.๒ คัดกรองและช่วยเหลือเบื้องต้นในสถานศึกษา

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินสถานการณ์ และคัดกรอง ให้การช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบในสถานศึกษา

๒. ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ประสบเหตุมีความปลอดภัยหรือลดอัตราความรุนแรงของเหตุการณ์ลง

๓. กำหนดขั้นตอนและวิธีการแจ้งเหตุหรือระงับเหตุ สามารถช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นได้ทันที

๔. ผู้ที่ได้รับแจ้งเหตุ ดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจพร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยทันที

๒.๓ จัดการและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการและการดำเนินงาน

๑. กำหนดช่องทางประสานพิเศษเพื่อขอการสนับสนุนช่วยเหลือ จากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อมีภาวะวิกฤติเกิดขึ้น เช่น สถานพยาบาล สถานีตำรวจ สถาบันจิตวิทยา เป็นต้น

๒. สถานศึกษาระงับเหตุ ช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา เช่น การรับฟัง การเจรจาต่อรอง การเก็บข้อมูล เป็นต้น

๒.๔ ส่งต่อผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบที่ชัดเจน (กรณีส่งต่อ)

กระบวนการดำเนินการ

มีขั้นตอนส่งต่อที่ชัดเจน เป็นการเฉพาะกับสถานการณ์ เพื่อให้ผู้ประสบเหตุได้รับการบำบัดรักษาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

๒.๕ ติดตามและประสานงานในการประเมินสภาพจิตใจของนักเรียน

กระบวนการและการดำเนินงาน

มีการประสานงาน ติดตาม และประเมินสถานการณ์หลังได้รับการดูแลช่วยเหลือ

มาตรการที่ ๓ การเยียวยาและการบำรุงขวัญ

๓.๑ มาตรการช่วยเหลือ เยียวยา ฟ้นฟูจิตใจ ผู้ได้รับผลกระทบ

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. ด้านการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บตามสิทธิประโยชน์ทางกฎหมาย

๒. จัดกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และสังคม เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

๓. จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาฟ้นฟูจิตใจ (การให้คำปรึกษา)

๓.๒ ประสานทำความเข้าใจตามสถานการณ์ และความเหมาะสมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. สถานศึกษากำหนดแนวทางในการช่วยเหลือ ผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบ ที่สามารถตรวจสอบได้ อาทิ การจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย การขอรับบริจาค

๒. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการช่วยเหลือตามความเหมาะสมแก่เหตุที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบ

๓. ประสานองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบได้รับสิทธิประโยชน์พึงมี เช่น เงินประกันสังคม ประกันชีวิต เป็นต้น

มาตรการที่ ๔ การรายงานเหตุ

๔.๑ รายงานระหว่างประสบเหตุ

๔.๑.๑ กรณีฉุกเฉิน

๔.๑.๒ กรณีไม่ฉุกเฉิน

กระบวนการและแนวทางดำเนินงาน

๑. กรณีฉุกเฉิน (ประสบเหตุซึ่งหน้าหรือกรณีเป็นข่าว)

- รายงานต้นสังกัดทราบทันที
- ติดตามจากเหตุที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดและรายงานเป็นระยะ

๒. กรณีไม่ฉุกเฉิน

- รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
- บันทึกข้อมูลในแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด

๔.๒ รายงานหลังประสบเหตุ

กระบวนการและแนวทางดำเนินงาน

- รายงานผลการดำเนินงาน
- รายงานผลการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ การติดตามและประเมินผลมาตรการการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา

กระบวนการและแนวทางการดำเนินงานรายงานการติดตามและประเมินผลมาตรการการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

- มีการประชุมวางแผนร่วมกันในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- นำมติในที่ประชุมมากำหนดมาตรการการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา

**การขับเคลื่อนงานเฝ้าระวังภัย ป้องกันการเกิดเหตุ การรายงานข้อมูลข่าวสารและแก้ไขช่วยเหลือ
เมื่อเกิดเหตุความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านกาศปะชานุเคราะห์**

การติดตามเฝ้าระวังภัยในสถานศึกษา หมายถึง การกำกับ ติดตาม เฝ้าระวังการเกิดอุบัติเหตุ ภัยบุคคล และสาธารณภัย รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อไม่ให้เกิดหรือลดความรุนแรงของภัยที่คุกคามเป็นอันตราย ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตของนักเรียนและครูบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การให้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การให้โอกาสในการรับรู้สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อ ความหมายนั้น จะทำโดยสภาพของสิ่งนั่นเอง หรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่า จะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นพับ แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย फिल्म การบันทึกภาพหรือ เสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งบันทึกไว้ปรากฏได้

มาตรการที่ ๑ การเฝ้าระวังภัยป้องกันการเกิดเหตุในสถานศึกษา

๑. มีแผนการเฝ้าระวังภัย ป้องกันการเกิดเหตุในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

แนวทางการดำเนินงาน

๑) แต่งตั้งคณะกรรมการเฝ้าระวังภัยและการให้ข้อมูลข่าวสาร

๒) พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกลาง เพื่อการบริหารจัดการเฝ้าระวังภัยและการรายงาน ข่าวสารให้ถูกต้องรวดเร็ว ฉับไวและทันสมัย พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกลาง เพื่อการบริหาร จัดการเฝ้าระวังภัยและการรายงานข่าวสารให้ถูกต้องรวดเร็ว ฉับไวและทันสมัย สร้างเว็บไซต์ “ศูนย์เฝ้าระวังภัยและการให้ข้อมูลข่าวสารโรงเรียนบ้านกาศปะชานุเคราะห์” ประกอบด้วยข้อมูล โครงสร้างการบริหารงานศูนย์ฯ คู่มือ/แผนการดำเนินงาน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และกระดานถาม-ตอบ

๓) จัดทำแผนการเฝ้าระวังภัย ป้องกันการเกิดเหตุ การรายงานข้อมูลข่าวสาร แผนการเตรียม ความพร้อม แก้ไขช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา

๔) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังภัยในสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

**๒. พัฒนาศักยภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาในการเฝ้าระวังภัยป้องกันการเกิดเหตุ
ในสถานศึกษาและการรายงานข่าวสาร**

แนวทางการดำเนินงาน

๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเฝ้าระวังภัย การแจ้งรายงานข้อมูล ข่าวสารที่เป็นจริงให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ประสานงาน และสามารถสื่อสารสร้างความ เข้าใจให้กับสาธารณชน และสื่อมวลชนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ

๒) พัฒนาคู และบุคลากรด้านการศึกษาในการเฝ้าระวังภัย ป้องกันการเกิดเหตุ และการรายงานข่าวสาร รวมทั้งวางแผนปฏิบัติการจัดกิจกรรมลดความเสี่ยง และการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓) สร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุ

๔) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนการเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสาร

๓. การ ป้องกัน การ เกิด เหตุ สร้าง ความ ปลอดภัย ใน สถาน ศึกษา แนวทางการดำเนินงาน

๑) ประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

๑.๑) ศึกษาแนวทางการป้องกันการเกิดเหตุในสถานศึกษา

๑.๒) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความเสี่ยงการประสพภัยด้านอุบัติเหตุ ภัยบุคคล และสาธารณภัย

๑.๓) การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน ระดับความเสี่ยง ความเป็นไปได้ในการเกิดความเสี่ยงไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา และผลกระทบของภัยแต่ละประเภท

๑.๔) จัดทำมาตรการการป้องกันเหตุตามผลการประเมินความเสี่ยง

๑.๕) จัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อดำเนินการลดความเสี่ยงการเกิดเหตุในแต่ละมาตรการ

๔. การมีส่วนร่วมและประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคี

เครือข่าย

แนวทางการดำเนินงาน

๑) จัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังภัย ป้องกันการเกิดเหตุ และการรายงานข้อมูลข่าวสารโรงเรียนบ้านภาคประชาชนนครราชสีมา เตรียมพร้อมป้องกันและสามารถป้องกัน แก้ไขสถานการณ์ปัญหาของนักเรียน ทั้งด้านอุบัติเหตุ ภัยบุคคลและสาธารณภัย ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประจำศูนย์ฯ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นประธาน รองผู้อำนวยการ/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธาน ผู้แทนครู ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และครูที่ปรึกษาที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเป็นเลขานุการ มีหน้าที่

๒.๑). ให้ความเห็นชอบแผนการเฝ้าระวังภัย ป้องกันการเกิดเหตุและการให้ข้อมูลข่าวสารในสถานศึกษา

๒.๒) กำหนดมาตรการการติดตามเฝ้าระวังป้องกันภัยและการให้ข้อมูลข่าวสารในสถานศึกษาตามความเหมาะสมวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ระดับความรุนแรงของเหตุที่เกิดขึ้น

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๑.๒ อุบัติเหตุบริเวณ สถานศึกษา	๑. แต่งตั้งครูเวรประจำวันคอยควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแล การรักษาความปลอดภัยตลอดทั้งวัน ๒. จัดให้มีผู้รับผิดชอบปฐมพยาบาล เบื้องต้น และนำส่ง สถานพยาบาล ๓. กำหนดควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ การปีนป่ายในที่สูง/สระน้ำ อย่างเข้มงวด ๔. ดูแลตัดแต่งกิ่งไม้ให้อยู่ในสภาพที่ ปลอดภัย และบำรุงดูแล รักษาความสะอาดโดยรอบสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ ๕. จัดทำป้ายคำเตือนเพื่อหลีกเลี่ยง อุบัติเหตุ ๖. ให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติแก่ นักเรียนที่พบวัตถุสิ่ง แปลกปลอม ซึ่งอาจเป็นวัตถุระเบิดหรือ วัตถุอันตราย ๗. ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างรอบบริเวณ สถานศึกษาและจุดเสี่ยง ๘. จัดให้มีระบบการขออนุญาตออกนอก สถานศึกษา ๙. จัดให้มีถังขยะแยกประเภทเพื่อ สะดวกในการจัดเก็บและ ทำลาย	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูเวรประจำวัน ๓. ครูอนามัยโรงเรียน ๔. นักการภารโรง ๕. เจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านกาศ ๖. นักเรียน ๗. ผู้ปกครอง
๑.๓ อุบัติเหตุจาก สภาพแวดล้อม ของสถานศึกษา	๑. มีการสำรวจสภาพปัญหาด้าน สิ่งแวดล้อม มลภาวะใน สถานศึกษาและชุมชน เพื่อหาแนว ทางแก้ไข	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครู ๓. นักเรียน ๔. ผู้ปกครอง

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	๒. แต่งตั้งคณะกรรมการ โดยใช้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการหาแนวทางป้องกันและแก้ไข ๓. ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๔. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน	๕. ชุมชน
๑.๔ อุบัติเหตุจากเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ต่าง ๆ	๑. ตรวจสอบเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนใช้ทุกครั้ง ๒. ห้ามใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ชำรุด ๓. แนะนำ สาธิต และควบคุมการใช้อย่างถูกวิธีตามประเภทของอุปกรณ์ ๔. จัดเก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในที่เก็บทุกครั้งอย่างเป็นระเบียบปลอดภัย ๕. กำกับ ดูแลนักเรียนในการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับประเภทกิจกรรม	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครู ๓. นักการภารโรง ๔. นักเรียน ๕. ผู้ปกครอง ๖. ชุมชน
๑.๕ อุบัติเหตุจากการเดินทาง ไป-กลับ ระหว่างบ้าน และสถานศึกษา	๑. สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมมือกันกำหนดมาตรการ รับ-ส่งนักเรียนตอนเช้าและเลิก เรียน ๒. กำกับ ดูแลนักเรียนที่ใช้จักรยานให้ขี่ทางซ้ายและเป็นแถว ๓. จัดครูเวรประจำวันตรวจเช็คนักเรียน	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครู ๓. นักการภารโรง ๔. นักเรียน ๕. ผู้ปกครอง ๖. ชุมชน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	ที่มีผู้ปกครองมารับ ๔. แนะนำการเดินแถวกลับบ้านและให้พี่ดูแลน้อง ๕. ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติตามกฎจราจร ๖. จัดครูเวรและนักเรียนคอยรับ-ส่งนักเรียนที่ประตูเข้าออก	
๑.๖ อุบัติเหตุจากการพานักเรียนไปศึกษา นอกสถานศึกษา	๑. ศึกษาและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานศึกษา โดยเคร่งครัด ๒. เตรียมการและวางแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน ๓. จัดทำประวัตินักเรียนที่ร่วมเดินทาง ๔. จัดครูคอยควบคุม ดูแลให้อยู่ในระเบียบวินัย ๕. จัดให้มีป้ายชื่อแสดงรายละเอียดนักเรียน ๖. จัดให้มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๗. ควบคุมดูแลการซื้ออาหารรับประทาน ๘. หากมีการใช้พาหนะรถยนต์ต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสภาพรถยนต์และตรวจประวัติคนขับเพื่อความปลอดภัย	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. นักการภารโรง ๔. ผู้ปกครอง ๕. ชุมชน ๖. นักเรียน
๑.๗ อุบัติเหตุจากการนำนักเรียนร่วมกิจกรรมสำคัญ	๑. หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตราย ๒. จัดระบบดูแลความปลอดภัยอย่างใกล้ชิด	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. นักการภารโรง ๔. ผู้ปกครอง

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	๓. ให้ความรู้นักเรียนในการร่วมกิจกรรมอย่างปลอดภัยทุกครั้ง ๔. จัดครูคอยควบคุม ดูแลให้อยู่ในระเบียบวินัยทุกครั้ง ๕. ตรวจสอบความเหมาะสมของสถานที่ที่ปลอดภัย ๖. ประสานงานเจ้าหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยท้องถิ่น ๗. จัดเตรียมหน่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้นทุกครั้ง ๘. หากมีการใช้พาหนะรถยนต์ต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพรถยนต์และตรวจประวัติคนขับเพื่อความปลอดภัย	๕. ชุมชน ๖. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๗. นักเรียน
๒. ด้านสาธารณภัย		
๒.๑ อัคคีภัย	๑. แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบตรวจสอบอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ๒. จัดการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหา “เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยในโรงเรียน” ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ๓. จัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่เวรรักษาสถานที่ราชการอย่างเคร่งครัด ๔. วางแผนรับสถานการณ์ไว้ล่วงหน้า ๕. จัดแหล่งข้อมูลที่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้ล่วงหน้า ๖. ขจัดสิ่งรกรุงรังในบริเวณสถานศึกษา อาคารและห้องต่าง ๆ ๗. จัดทำแผนซ้อมหนีภัยฉุกเฉิน และฝึกซ้อมแผนหนีไฟไหม้ อย่างน้อยปีละ ๑	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. นักการภารโรง ๔. ผู้ปกครอง ๕. ชุมชน ๖. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๗. นักเรียน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	ครั้งจากวิทยากรภายนอก ๘. รายงานต้นสังกัดทันที	
๒.๒ วาตภัย	๑.จัดทำแผนอบรมสร้างความรู้ครู บุคลากรและนักเรียนในกรณีเกิด เหตุการณ์วาตภัยรุนแรงการปฏิบัติตนให้ พ้นจากอันตราย อย่างน้อยปีละ๑ ครั้ง โดยวิทยากรภายนอก ๒. จัดการเรียนการสอนบูรณาการ เนื้อหา “เมื่อเกิดเหตุการณ์วาตภัยใน โรงเรียน” ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และ สังคมศึกษา ๓. จัดให้มีการอยู่เวรรักษาสถานที่ ราชการ ๔. ตรวจสอบสภาพอาคารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ๕. ตัดแต่งกิ่งไม้ที่อยู่ใกล้อาคาร ๖. ติดตามข่าวพยากรณ์อากาศสม่ำเสมอ ๗. จัดให้มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐม พยาบาลเบื้องต้น ๘. จัดให้มีเครือข่ายองค์กรภาครัฐเอกชน เพื่อสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือ ทันที	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. นักการภารโรง ๔. ผู้ปกครอง ๕. ชุมชน ๖. นักเรียน
๒.๓ อุทกภัย	๑.ให้ความรู้ในการปฏิบัติตนแก่นักเรียน ให้พ้นจากอันตราย ๒.จัดให้มีการอยู่เวรรักษาสถานที่ ราชการ ๓.ตรวจสอบสภาพอาคารต่าง ๆ อย่าง สม่ำเสมอ ๔.ติดตามข่าวพยากรณ์อากาศสม่ำเสมอ	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. นักการภารโรง ๔. ผู้ปกครอง ๕. ชุมชน ๖. นักเรียน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	๕. จัดให้มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๖. จัดให้มีเครือข่ายองค์กรภาครัฐ/เอกชน และจัดทำฐานข้อมูล เบอร์โทรศัพท์ เพื่อสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือทันที ๗. จัดให้มีระบบป้องกันความเสี่ยงจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Server) เช่น เครื่องสำรองไฟเพื่อการใช้งานทั้งโรงเรียน	
๒.๔ ธรณีพิบัติภัย	๑. จัดอบรมความรู้กรณีเหตุการณ์แผ่นดินไหว/การปฏิบัติตนให้พ้นจากอันตรายแก่ครู บุคลากรและนักเรียนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ๒. จัดให้มีการอยู่เวรรักษาสถานที่ราชการ ๓. ตรวจสอบสภาพอาคารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ๔. ตัดแต่งกิ่งไม้ที่อยู่ใกล้อาคาร ๕. ติดตามข่าวพยากรณ์อากาศสม่ำเสมอ ๖. จัดให้มีเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๗. จัดให้มีเครือข่ายองค์กรภาครัฐ/เอกชน และจัดทำฐานข้อมูล เบอร์โทรศัพท์ เพื่อสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือทันที ๘. จัดให้มีระบบป้องกันความเสี่ยงจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Server) เช่น เครื่องสำรองไฟเพื่อการใช้งานทั้งโรงเรียน	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. นักการภารโรง ๔. ผู้ปกครอง ๕. ชุมชน ๖. นักเรียน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	๙. จัดทำแผนซ้อมแผ่นดินไหว อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยวิทยากรภายนอก	
๒.๕ ด้านสัตว์มีพิษ	๑. จัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัย ของสัตว์มีพิษเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียน ๒. ให้ความรู้แก่ครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับสัตว์มีพิษตลอดจนวิธีการป้องกันและปฐมพยาบาลเบื้องต้นกรณีได้รับพิษ ๓. จัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงเช่น บริเวณ รั้วสถานศึกษา ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งมักจะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ เบื้องต้น ๔. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ๕. จัดเตรียมอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาลกรณีที่ได้รับพิษ จากสัตว์มีพิษ ๖. จัดทำแผนฉุกเฉินและการฝึกซ้อม โดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. นักการภารโรง ๔. ผู้ปกครอง ๕. ชุมชน ๖. นักเรียน
๓. ภัยบุคคล ด้านการดำเนินชีวิต		
๓.๑ สารเสพติด	๑. จัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต เพื่อสร้างความตระหนักและให้นักเรียนเห็นคุณค่าแห่งตน ๒. จัดทำระบบเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. ผู้ปกครอง ๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจ

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	สถานศึกษา เพื่อการสื่อสารและสานสัมพันธ์ ร่วมมือ ป้องกันแก้ไขปัญหายุ่งยาก เกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน ๓. จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนแสดงออกตามความสามารถที่ถูกต้อง เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา เป็นต้น ๔. จัดกลุ่มเฝ้าระวังโดยอาศัยเครือข่ายทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา ๕. จัดการอบรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน ๖. ให้ความรู้แก่นักเรียนในการเลือกชมสื่อในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ๗. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สะอาดร่มรื่น สวยงามเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ๘. ใช้มาตรการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ๙. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ๑๐. คัดกรองและตรวจสอบสุขภาพนักเรียนเป็นประจำ	๕. ชุมชน
๓.๒ กลั่นแกล้งรังแกกัน	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการเฝ้าระวังป้องปรามนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสถานที่จุดเสี่ยง ๒. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ๓. ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ๕. ครูที่ปรึกษาสอดส่องดูแลใกล้ชิดและ	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. ผู้ปกครอง ๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕. ชุมชน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	รายงานตามลำดับขั้น ๖. จัดกิจกรรมผูกสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และความเข้าใจการอยู่ร่วมกันในสังคม สมาธิสร้างปัญญา ๗. ประสานงาน ครู ผู้ปกครองเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือ	
๓.๓ สื่อลามกอนาจาร	๑. ควบคุมดูแลการนำข้อมูลข่าวสารและสื่อบันเทิงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไม่ให้เข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา ๒. จัดทำหลักสูตรบูรณาการการสอนในเรื่องเพศศึกษาศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่ดี และเหมาะสมในทางสังคมให้กับนักเรียน ๓. จัดกิจกรรมและเสริมสร้างค่านิยมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามให้กับนักเรียนเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ๔. ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจตรา ควบคุมดูแล ตามแหล่งจำหน่ายและเผยแพร่ ๕. ดำเนินการตรวจค้นยึดสิ่งของและลงโทษ หากพบนักเรียนนำสื่อลามกอนาจารเข้ามาสถานศึกษา ติดต่อประสานงานผู้ปกครอง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๖. มอบครูประจำชั้น ติดตามและเฝ้าระวัง ภายหลังดำเนินการแก้ไขแล้ว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะต่อไปมิให้เกิดขึ้น	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. ผู้ปกครอง ๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕. ชุมชน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๓.๔ อบายมุข	๑. กำหนดให้สถานศึกษาโรงเรียนเป็นเขตปลอดอบายมุขทุกประเภท ๒. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และความตระหนักโทษภัยและปัญหาอบายมุข ที่มีผลกระทบต่อการเรียนและความเป็นอยู่ของนักเรียน ๓. มอบหมายครูที่ปรึกษา ติดตามสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน ในกลุ่มที่มีปัญหาและกลุ่มเสี่ยง ต้องรีบดำเนินการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในเบื้องต้น ๔. สํารวจแหล่งอบายมุขหรือแหล่งมั่วสุมโดยจัดทำเป็นข้อมูลแผนที่ตั้ง เพื่อการประสานกับครูผู้รับผิดชอบผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕. สํารวจแหล่งอบายมุขหรือแหล่งมั่วสุมโดยจัดทำเป็นข้อมูลแผนที่ตั้ง เพื่อการประสานกับครูผู้รับผิดชอบผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๖. ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยกวดขันดูแลบุตรหลานอย่าง ใกล้ชิด ทั้งการเรียน ค่าใช้จ่ายเงิน การใช้โทรศัพท์ การออกเที่ยวเตร่ หรือการทำกิจกรรมนอกบ้าน รวมทั้งการใช้สื่อ เทคโนโลยีในครอบครัวไปในทางที่ไม่เหมาะสม ๗. จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครอง ชุมชน ในการให้ข้อมูลข่าวสารและติดตาม	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. ผู้ปกครอง ๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕. ชุมชน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	สอดส่องดูแลป้องกันไม่ให้นักเรียน ไปมั่ว สุมในแหล่งอบายมุขต่าง ๆ ๘. จัดทำทะเบียนข้อมูลนักเรียนที่อยู่ใน กลุ่มเสี่ยง ๙. เชิญผู้ปกครองประชุมเพื่อหาแนว ทางแก้ไขปัญหาและให้ความ ช่วยเหลือ อย่างจริงจังร่วมกัน ๑๐. จัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการออก ตรวจตราตามแหล่งอบายมุข ต่าง ๆ โดย การประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ และหน่วยงาน ที่รับผิดชอบหรือระหว่าง สถานศึกษาด้วยกัน	
๓.๕ อินเทอร์เน็ตและเกม	๑. ให้ความรู้แก่นักเรียนในการเลือกบริโภค ข้อมูลข่าวสาร ภัยจากสื่อ อินเทอร์เน็ต ๒. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสนใจหรือ สร้างแรงจูงใจ ในการใช้ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต อย่างสร้างสรรค์ ๓. ประสานความร่วมมือ ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครองเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกัน กวดขันดูแลตามแหล่ง สถานบันเทิง ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านเกม เป็นต้น ๔. ครูฝ่ายกิจการนักเรียนและครูที่ ปรึกษากำกับติดตาม การมาเรียน ของ นักเรียนและประสานกับผู้ปกครองใน การเดินทางไป – กลับ ระหว่างบ้าน และโรงเรียน ๕. จัดให้บริการอินเทอร์เน็ตกับนักเรียน	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. ผู้ปกครอง ๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕. ชุมชน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
	ในช่วงเวลาที่เหมาะสมตาม บริบทของโรงเรียน และให้ครูควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ๖. ดำเนินการนำกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงมาอบรมให้ความรู้ในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต ๗. จัดอาสาสมัครนักเรียนคอยตรวจสอบการใช้อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ต่าง ๆ ๘. ประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อติดตาม ตรวจสอบร้านอินเทอร์เน็ต ร้านเกมที่ให้บริการนักเรียนช่วงเวลาเรียน	
๓.๖ พฤติกรรมชั่วสาว	๑. จัดทำหลักสูตรบูรณาการการสอนในเรื่องเพศศึกษา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่ดี และเหมาะสม ในทางสังคมให้กับนักเรียน ๒. จัดกิจกรรมและเสริมสร้างค่านิยมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่พึงงามให้กับนักเรียนเพื่อการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ๓. มอบครูที่ปรึกษา ติดตามและเฝ้าระวัง ภายหลัง ดำเนินการแก้ไขแล้ว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา ในระยะต่อไปมิให้เกิดขึ้น	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. ผู้ปกครอง ๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕. ชุมชน

รายการ	มาตรการป้องกันและแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ
๓.๗ การล้วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการเฝ้าระวังป้องกันนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสถานที่จุดเสี่ยง โดยเฉพาะห้องเรียน ห้องน้ำ ๒. ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ๓. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ๔. ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ๕. ให้มีผู้รับผิดชอบรายงานตามลำดับชั้น ๖. นำนักเรียนเข้าสู่การช่วยเหลือ โดยมีครูดูแลติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ๗. ประสานงานผู้ปกครองเพื่อให้ความช่วยเหลือ ๘. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานีตำรวจ เป็นต้น	๑. ผู้บริหารโรงเรียน ๒. ครูประจำชั้น ๓. ผู้ปกครอง ๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕. ชุมชน

มาตรการที่ ๒ การเผชิญเหตุและลดความรุนแรงของข่าว

๑. การบริหารจัดการและแก้ไขให้ความช่วยเหลือหากเกิดเหตุ

แนวทางการดำเนินงาน

๑) จัดทำแผน/มาตรการเผชิญเหตุ และลดความรุนแรงของข่าว

๒) ประชุมชี้แจง สร้างความตระหนักในการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุแก่บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

๓) จัดทำสื่อ เอกสาร คู่มือ ให้ความรู้ แก่บุคลากรในโรงเรียน

๔) จัดการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในโรงเรียน

๕) จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือ สำหรับการเผชิญเหตุและแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

๖) ซ้อมแผนเผชิญเหตุต่าง ๆ เช่น การซ้อมดับเพลิง การเตรียมปฐมพยาบาล ฯลฯ

๒. การประเมินสถานการณ์และการช่วยเหลือเบื้องต้น

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินสถานการณ์ และคัดกรอง ให้การช่วยเหลือผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบในสถานศึกษา
- ๒) ให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ประสบเหตุมีความปลอดภัยหรือลดอัตราความรุนแรงของเหตุการณ์ลง
- ๓) กำหนดขั้นตอนและวิธีการแจ้งเหตุหรือระงับเหตุ สามารถช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นได้ทันที
- ๔) ผู้ที่ได้รับแจ้งเหตุ ดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจพร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยทันที

๓. การจัดการลดความรุนแรงของข่าวและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางดำเนินงาน

- ๑) กำหนดตัวบุคคลผู้ให้ข่าว เพื่อสร้างความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน
- ๒) ลดความรุนแรงของข่าวและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๓) ระงับเหตุ ช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา เช่น การรับฟัง การเจรจาต่อรอง การเก็บข้อมูล
- ๔) จัดทำทะเบียน/ช่องทางประสานพิเศษ เพื่อขอการสนับสนุนช่วยเหลือ จากหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อมีภาวะวิกฤตเกิดขึ้น เช่น สถานพยาบาล สถานีตำรวจ สถาบันจิตวิทยา เป็นต้น

๔ ส่งต่อผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบที่ชัดเจน (กรณีส่งต่อ)

แนวทางดำเนินงาน

- ๑) กำหนดขั้นตอนการส่งต่อที่ชัดเจน เป็นการเฉพาะกับสถานการณ์ เพื่อให้ผู้ประสบเหตุได้รับการบำบัดรักษา ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว
- ๒) ประสาน ติดตาม และประเมินสถานการณ์และสภาพจิตใจของนักเรียนหลังได้รับการดูแลช่วยเหลือ

มาตรการที่ ๓ การเยียวยาและบำรุงขวัญ

๑. การช่วยเหลือเร่งด่วน

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑.๑ คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งลงพื้นที่ให้การช่วยเหลือ และสร้างขวัญ กำลังใจให้กับผู้ได้รับผลกระทบ
- ๑.๒ ตรวจสอบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง
- ๑.๓ ประสานองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบได้รับสิทธิประโยชน์ที่มี เช่น เงินประกันสังคม ประกันชีวิต เป็นต้น

๒. การเยียวยา ฟ้นฟู หลังจากสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ

แนวทางการดำเนินงาน

๑. คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งลงพื้นที่เพื่อกำกับติดตาม เยี่ยมผู้ที่ได้รับผลกระทบ

๒. สรุปรวบรวมข้อเท็จจริงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดเหตุ
๓. เฝ้าระวังและป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดเหตุซ้ำ
๔. กำหนดแนวทางในการช่วยเหลือ ผู้เรียนและผู้ได้รับผลกระทบ ที่สามารถตรวจสอบได้ อาทิ การจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย การขอรับบริจาค
๕. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการช่วยเหลือตามความเหมาะสมแก่เหตุที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน และผู้ได้รับผลกระทบ ด้านการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้เสียชีวิต และผู้บาดเจ็บตามสิทธิประโยชน์ทางกฎหมาย
๖. จัดกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และสังคม เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและรู้สึก มีคุณค่าในตนเอง

๗. จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูจิตใจ (การให้คำปรึกษา)

มาตรการที่ ๔ การรายงานเหตุ

๔.๑ รายงานระหว่างการประสบเหตุ

๔.๑.๑ กรณีฉุกเฉิน (ประสบเหตุซึ่งหน้าหรือกรณีเป็นข่าว)

แนวทางดำเนินงาน

- รายงานต้นสังกัดทราบทันที
- ติดตามผลจากเหตุที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดและรายงานเป็นระยะกรณีการประสบภัยฉุกเฉินที่สามารถเปิดเผยรายละเอียดโดยไม่ส่งผลเสียต่อนักเรียนผู้ประสบเหตุ กรณีการประสบเหตุ / การประสบภัยที่การเปิดเผยรายละเอียด ส่งผลเสียต่อนักเรียนผู้ประสบเหตุ ให้รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

๔.๑.๒ กรณีไม่ฉุกเฉิน

แนวทางดำเนินงาน

- รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
- บันทึกข้อมูลในแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด

๔.๒ รายงานหลังประสบเหตุ

แนวทางดำเนินงาน

- รายงานผลการดำเนินการ
- รายงานผลการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ การติดตามและประเมินผลตามมาตรการ

แนวทางดำเนินงาน

รายงานการประเมินผลตามมาตรการการขับเคลื่อนการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันภัยในสถานศึกษาพร้อมทั้ง จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

กระบวนการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานและเครื่องมือ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ได้รับแจ้งเหตุ หรือประสบเหตุ
๒. บันทึกข้อมูลตามแบบรายงาน รายงานเหตุการณ์ และแจ้งไปยังศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากกรณีต้องการพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งตามสภาพปัญหาที่ต้องการช่วยเหลือ เช่น ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพนักเรียนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๔ ตำรวจ พนักงานฝ่ายปกครอง โรงพยาบาล เป็นต้น
๓. ผู้ที่ได้รับแจ้งเหตุดำเนินการช่วยเหลือด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยทันที
๔. ให้การคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน
๕. กรณีนักเรียนมีความเสี่ยงต้องได้รับการคุ้มครอง ให้จัดเจ้าหน้าที่ให้ความคุ้มครองขั้นต้นกับนักเรียนผู้ประสบเหตุ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลความปลอดภัยของนักเรียน พร้อมดำเนินการหาข้อมูล ข้อเท็จจริง และกรณีเร่งด่วนให้รายงานหน่วยงานต้นสังกัดทันที
๖. กรณีนักเรียนพึงได้รับการสงเคราะห์ ให้เจ้าหน้าที่ส่งต่อไปรับบริการสงเคราะห์
๗. ประสานข้อมูล จัดทำ/จัดเก็บข้อมูลสถานศึกษา และรายงานไปยัง สพม.แพร่ และผู้เกี่ยวข้องทราบ
๘. รายงานและประสานความร่วมมือเพื่อส่งต่อความรับผิดชอบด้านข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง
๙. ติดตามสถานการณ์ ทบทวนการดำเนินงาน และรายงานสถานการณ์ต่อศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน

กรณีเร่งด่วนของการรายงาน

๑. กรณีเป็นข่าว สื่อมวลชนเข้าติดตามสถานการณ์ให้สถานศึกษา ประมวลสถานการณ์แล้วรายงานต่อต้นสังกัดทันที ตามช่องทางการสื่อสาร เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สื่อสังคมออนไลน์ โทรศัพท์ โทรสาร และหนังสือราชการ
 ๒. กรณีฉุกเฉิน/รุนแรงให้รายงานต่อต้นสังกัดทราบทันที หรือภายใน ๒๔ ชั่วโมง ตามแบบรายงานโดยติดตามผลพร้อมรายงานเป็นระยะ
 ๓. กรณีเรื่องยุติแล้ว ให้รายงานการดำเนินงานตามแบบสรุปผลการดำเนินงานคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับขั้นเพื่อให้การรายงานมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรติดตาม ตรวจสอบผลการรายงานอีกครั้ง พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการดำเนินงานต่อไปพบหาการคุ้มครองช่วยเหลือนักเรียน
๑. ให้การศึกษาแก่นักเรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความรู้

๒. จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ๕ ขั้นตอน และให้คำปรึกษากับนักเรียน
๓. จัดสิ่งแวดล้อมและแผนผังปัจจัย/พื้นที่เสี่ยงด้านสังคมรอบ ๆ ตัวนักเรียน
๔. จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนทั้งในและนอกชั้นเรียน
๕. ดูแลสุขภาพนักเรียนขณะอยู่ในสถานศึกษา
๖. ส่งเสริมให้พ่อแม่ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา
๗. ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน
๘. สร้างเครือข่าย/ประสานความร่วมมือในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน
๙. มีเครื่องมือในการติดตามสถานะนักเรียน
๑๐. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ผิดปกติกับนักเรียน
๑๑. รายงานต่อ สพม.แพร่ เมื่อพบเหตุความผิดปกติ

บทบาทสถานศึกษา

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญในการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา
๒. สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเข้มแข็ง โดยจัดระบบคัดกรอง ระบบการเข้าถึงสถานะปัญหาของนักเรียน ระบบการประเมินสถานะปัญหา และระบบการให้คำปรึกษา
๓. ป้องกันและเฝ้าระวังเพื่อไม่ให้นักเรียนเสี่ยงต่อภัยอันตราย ป้องกันให้นักเรียนปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและบุคคล โดยสถานศึกษาจะต้องหามาตรการป้องกัน แก้ไขบริเวณเสี่ยงอันตราย และมีระบบกฎเกณฑ์ความปลอดภัยที่เหมาะสม

๔. จัดระบบงานและกิจกรรมให้กับนักเรียนและผู้มีส่วนร่วม
๕. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแจ้งเหตุ พร้อมทั้งรายงาน สพม.แพร่ ทราบ

แนวทางการช่วยเหลือนักเรียนและกรณีศึกษา

๑. กรณีถูกล่วงละเมิดทางเพศ
๒. กรณีความรุนแรง
๓. กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา
๔. กรณีอื่น ๆ
 - ๔.๑ ตั้งครรภ์ในวัยเรียน
 - ๔.๒ ภาวะจิตเวช
 - ๔.๓ นักเรียนติดเกม/สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน
 - ๔.๔ นักเรียนถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง
 - ๔.๕ ยาเสพติด
 - ๔.๖ อุพทานหมู

- ๔.๗ โรคติดต่อในสถานศึกษา
- ๔.๘ อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา
- ๔.๙ อุบัติเหตุในสถานศึกษา
- ๔.๑๐ การจมน้ำ
- ๔.๑๑ นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา
- ๔.๑๒ ภัยพิบัติ
- ๔.๑๓ การกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

กรณีล้วงละเมิดทางเพศ

การล้วงละเมิดทางเพศ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ในสังคม ทั้งการล้วงละเมิดด้วยคำพูด การสัมผัสการ แอบดู รวมถึงการกระทำความรุนแรงทางเพศ นักเรียนจึงควรรู้วิธีป้องกัน และหาทางออกเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ รวมทั้งการขอความช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การล้วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การกระทำที่มีผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่อง เพศ ได้แก่ กระทำชำเรา อนาจาร เป็นต้น ผู้ที่ถูกล้วงละเมิดทางเพศจะได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ มาตรการป้องกัน

๑. ให้ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการป้องกัน หาทางออก เมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์การล้วงละเมิด และสร้างกลไกการป้องกันนักเรียนจากการถูกล่วงละเมิด

๒. ใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้อง ทำงานเป็นทีม

๓. ให้สถานศึกษาดูแลพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองนักเรียน ไม่ให้ถูกล้วงละเมิดทางเพศจากบุคคลทั้งที่อยู่ ภายในและภายนอกสถานศึกษา

๔. จัดสถานที่ภายในสถานศึกษาให้เหมาะสม เช่น มีกล้องวงจรปิด มีการจัดตั้งเวรยามตรวจตราพื้นที่จุด เสี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดการล้วงละเมิดระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และจากบุคคลอื่น

๕. สถานศึกษาสอนเรื่องเพศศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยเฉพาะการดูแล ป้องกันตนเองของนักเรียนให้ปลอดภัยจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศ

๖. กำหนดโทษและมาตรการที่เข้มแข็งต่อผู้กระทำความผิดรุนแรง

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบข้อเท็จจริง และปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องใน สถานศึกษาทันที

๒. ตรวจสอบข้อมูลประวัตินักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบันทึกข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลตามแบบรายงาน

๓. ประสานทีมสหวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพม.แพร่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัว สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้น

๔. เชิญผู้ปกครองนักเรียนทั้งสองฝ่าย/หรือผู้ที่นักเรียนไว้วางใจ/หรือผู้ที่นักเรียนร้องขอมาพูดคุย/รับทราบเหตุการณ์ และให้คำปรึกษา

๕. ประสานศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) สถานพยาบาลในพื้นที่ เพื่อนำนักเรียนเข้ารับการตรวจรักษา ด้านร่างกายและจิตใจภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๖. แจ้งผู้ปกครองนักเรียนหาแนวทาง และวิธีการร่วมกันในการปรับพฤติกรรมนักเรียน

๗. ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลเป็นความลับ พิจารณาสถานการณ์ผู้ถูกระทำและผู้กระทำ

๘. กรณีนักเรียนกับครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ตรวจสอบประวัติครู ให้เชิญคณะกรรมการสถานศึกษา มาปรึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในสถานศึกษา และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที

๙. กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการละเมิด ให้ดำเนินการทางวินัย สรุป และจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารสถานศึกษาทราบ

๑๐. ติดตามผล/เยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นระยะ ให้คำปรึกษา/ให้กำลังใจ

๑๑. จัดทำเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการปกป้อง คุ้มครอง และดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

แหล่งช่วยเหลือ

๑. สถานพยาบาล

๒. บ้านพักเด็กและครอบครัว

๓. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๔. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. ๑๓๐๐

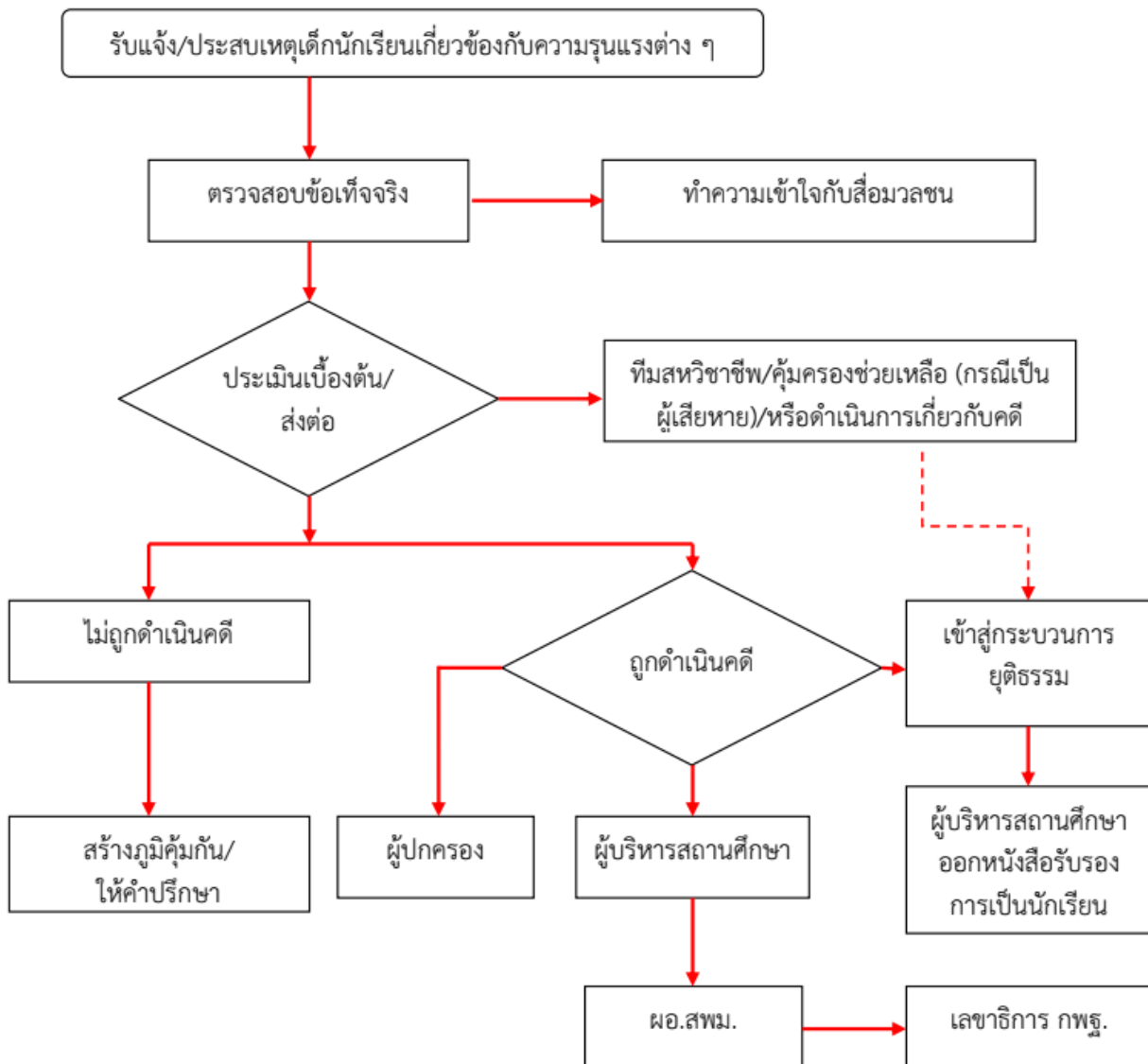
๕. สถานีตำรวจ

๖. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๗. นักจิตวิทยา

๘. ศาลเยาวชนและครอบครัว

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีความรุนแรง

กรณีความรุนแรง

ความรุนแรงต่อนักเรียนเกิดขึ้นบ่อยครั้งทั่วทุกพื้นที่ของสังคม ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาในระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ไม่ว่าสถานศึกษาจะอยู่ในภาคไหนในประเทศไทยในบริบทสังคม อย่างไรก็ตามความรุนแรงต่อนักเรียนที่เกิดขึ้นหลายแห่ง อาจมีรูปแบบคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันบ้างตามสถานการณ์ ส่วนสาเหตุบ่มเพาะ และเอื้อต่อการเกิดความรุนแรงเหล่านั้น มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันออกไป ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำใด ๆ ก็

ตามทีละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจหรือทางเพศ และนำมาซึ่งอันตรายหรือความทุกข์ทรมานต่อผู้ถูกรกระทำทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ

ในที่นี้ได้แบ่งความรุนแรงออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. ความรุนแรงทางด้านร่างกาย เช่น การทุบตีทำร้ายร่างกาย ตบ ตะ ต่อย การใช้อาวุธ และการลงโทษนักเรียนที่เกินกว่าเหตุในสถานศึกษาและครอบครัว เป็นต้น

๒. ความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่น การใช้คำพูด กิริยา หรือการกระทำที่เป็นการดูถูกดูหมิ่น เหยียดหยาม ตำหนิให้อาย การกลั่นแกล้ง ทรมานให้เจ็บช้ำน้ำใจ การบังคับ ช่มชู้ กักขัง ควบคุม ไม่ให้แสดงความคิดเห็น การหึงหวง การเลือกปฏิบัติ การเอารัดเอาเปรียบ การดักตวงผลประโยชน์ การถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการเอาใจใส่เลี้ยงดู เป็นต้น

๓. ความรุนแรงทางเพศ เช่น การถูกละเมิดทางเพศ การพูดเรื่องลามกอนาจาร การแอบดู การจับต้องของสงวนการบังคับให้เปลื้องผ้า การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อลดปัญหาความรุนแรง ส่วนหนึ่งจึงต้องมุ่งที่การปรับเปลี่ยนเจตคติหรือความเชื่อเดิม เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนักว่า ความรุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้ และมีผลกระทบมาก ยอมรับว่าปัญหาความรุนแรงไม่ใช่เรื่องส่วนตัวที่ต้องอายหรือปกปิด แต่ต้องแสวงหาวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องหาทางแก้ไข ตลอดจนแสวงหาข้อมูล แนวทางการป้องกันการแก้ไขปัญหา และแหล่งช่วยเหลือต่าง ๆ

มาตรการป้องกัน

การป้องกันการใช้ความรุนแรงในนักเรียนนั้น ไม่ควรทำเพียงเพื่อเพราะต้องการเร่งหาทางออกแบบชั่วคราวในเวลาที่มีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้น จากนั้นก็เงียบหายไป ซึ่งจะไม่สามารถป้องกันแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวและความรุนแรงในระยะยาวได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการป้องกัน และปกป้องนักเรียนจากความรุนแรง การแสวงหาประโยชน์ การละเลยทอดทิ้ง หรือรูปแบบการกระทำต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อร่างกาย จิตใจ พัฒนาการ และศักดิ์ศรีของนักเรียน ดังนี้

๑. สพฐ./สพม.แพร่ กำหนดเป็นนโยบายให้ทุกสถานศึกษาจัดทำโครงการ เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขและป้องกันอย่างชัดเจน และเป็นขั้นตอน จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้น และพัฒนาครูให้เป็นแบบอย่าง สามารถแก้ไขความรุนแรงที่เกิดขึ้น จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้นักเรียนเห็นคุณค่า ศักยภาพของตนเอง โดยสอดแทรกค่านิยม รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย เน้นการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญ คือ การแก้ไขและป้องกันการใช้ความรุนแรงให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดจนกระตุ้นให้สื่อต่าง ๆ นำเสนอเนื้อหาและผลงานที่สร้างสรรค์

๓. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาควิชาครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดกับนักเรียนได้ทันต่อสถานการณ์ เช่น สายด่วน Facebook Twitter Instagram LINE และเว็บไซต์ แจ้งข่าวกรณีนักเรียนขาดเรียน/กิจกรรมของสถานศึกษา เป็นต้น

๔. ครูจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม สร้างความตระหนักในคุณค่าแห่งตนการมุ่งอนาคตและความสำเร็จการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งชั่งใจ ทักษะการควบคุมอารมณ์ เป็นต้น

๕. ครูเวรประจำวัน คณะกรรมการนักเรียน สารวัตรนักเรียน ยามรักษาความปลอดภัย ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียน ทุกอาคาร บริเวณจุดอับ และจุดเสี่ยง ตลอดจนดูภาพจากกล้องวงจรปิดที่ติดตั้งไว้ทั่วบริเวณสถานศึกษา หากมีสิ่งบอกร่องเหตุว่าจะเกิดความรุนแรง ให้เร่งรีบดำเนินการแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทันที เช่น มีคนแปลกหน้ามาบริเวณหน้าสถานศึกษา พกพาอาวุธ ขับขี่จักรยานยนต์ เป็นต้น

๖. พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัวเป็นผู้ใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญในการลดแรงกระตุ้นพฤติกรรมก้าวร้าว และความรุนแรงในนักเรียน โดยการขัดเกลาพฤติกรรมลูกตั้งแต่ปฐมวัย เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกให้เวลากับลูกอย่างเพียงพอ ไม่ปล่อยปละ ละเลยลูก ในการรับสื่อหรือการคบเพื่อน และเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อพบเห็นลูกมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรเรียกมาพูดคุยสื่อสารกับลูก ด้วยความรัก และมีเหตุมีผลเป็นหลักว่าสิ่งใดทำได้สิ่งใดทำไม่ได้ เพราะเหตุใด และผลที่จะเกิดตามมานั้นคืออะไร

๗. ครูลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ นักเรียนได้รับผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรง มีข้อร้องเรียนและเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ที่มีอำนาจ สั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว

๘. นักเรียนถูกกระทำด้วยอาวุธปืน มีด และของมีคมอื่นใด ถูกแขวนคอ ถูกรอกยาพิษ ถูกกักขังบริเวณจากนักเรียนด้วยกันเองหรือจากบุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลให้นักเรียนได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือสูญเสียชีวิตในสถานศึกษา อันเนื่องจากผู้อำนวยการสถานศึกษาปล่อยปละ ละเลย ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ มีข้อร้องเรียนและการเผยแพร่ผ่านสื่อสาธารณะอย่างกว้างขวาง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้ที่มีอำนาจสั่งให้ครูมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยไม่ชักช้า และเร่งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ได้ข้อเท็จจริงโดยเร็ว

๙. สถานศึกษาต้องดำเนินการเลือกตั้ง ระบุเหตุยั้งตรายจากบุคคลภายนอกจากการใช้ความรุนแรง

๑๐. หากมีการลงโทษนักเรียนที่รุนแรงเกินกว่าเหตุด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม จะถือว่าผู้อำนวยการโรงเรียนขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่และอาจถูกดำเนินการทางวินัยตามสมควร

๑๑. กรณีครูลงโทษนักเรียนด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าไปตรวจดู รายงานต้นสังกัดตามลำดับ และให้ความคุ้มครองช่วยเหลือเยียวยาแก่นักเรียนตามสมควร

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. กรณีเกิดเหตุความรุนแรงในสถานศึกษาหรือบริเวณใกล้เคียง ครูผู้ประสบเหตุพิจารณาว่าเหตุการณ์นั้น ๆ รุนแรงเพียงใด สามารถหยุดพฤติกรรมของนักเรียนได้ด้วยตนเองหรือไม่เพียงใด หากเกินกำลังให้หาคนช่วยเหลือในการระงับเหตุแล้วแจ้งให้ครูที่ปรึกษา ผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันที

๒. ครูที่ปรึกษา/ครูผู้ประสบเหตุ พุดคุย ให้กำลังใจ สร้างความไว้วางใจแก่นักเรียน รอจนนักเรียน ผ่อนคลายลง ประสานเชิญผู้ปกครองมาพบนักเรียนที่สถานศึกษา เพื่อรับทราบข้อเท็จจริงจากคำบอกเล่าของนักเรียนด้วยตนเองแล้ว ร่วมกันแสวงหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้เกิดกลับไปกระทำพฤติกรรมความรุนแรงขึ้นอีก

๓. หากคู่กรณีอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันให้หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากัน และเมื่อความขัดแย้งลดลงครูฝ่ายปกครองจึงจัดให้ทั้งสองฝ่ายได้พบ เพื่อปรับความเข้าใจ และสร้างความรักความสามัคคีกัน

๔. หากคู่กรณีเป็นบุคคลภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายบุคลากรที่เหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการในการแก้ไขปัญหา

๕. จัดให้มีนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาสำหรับนักเรียนที่อยู่ระหว่างปรับพฤติกรรม คอยช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา

๖. ประสานทีมสหวิชาชีพ ในกรณีต้องส่งต่อภายนอก

๗. กรณีเหตุการณ์รุนแรง ให้รายงานข้อมูลรายละเอียดเบื้องต้นอย่างเป็นทางการภายใน ๒๔ ชั่วโมง ถึง ผ.อ.สพ.ม.แพร่

๘. เมื่อนักเรียนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัว หรือมอบตัว ทางสถานศึกษาต้องออกหนังสือรับรองการเป็นนักเรียนให้

๙. กรณีต้องการประกันตัวนักเรียน สามารถใช้ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการในการประกันตัวได้

แหล่งช่วยเหลือ

๑. สถานพยาบาล

๒. บ้านพักเด็กและครอบครัว

๓. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๔. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. ๑๓๐๐

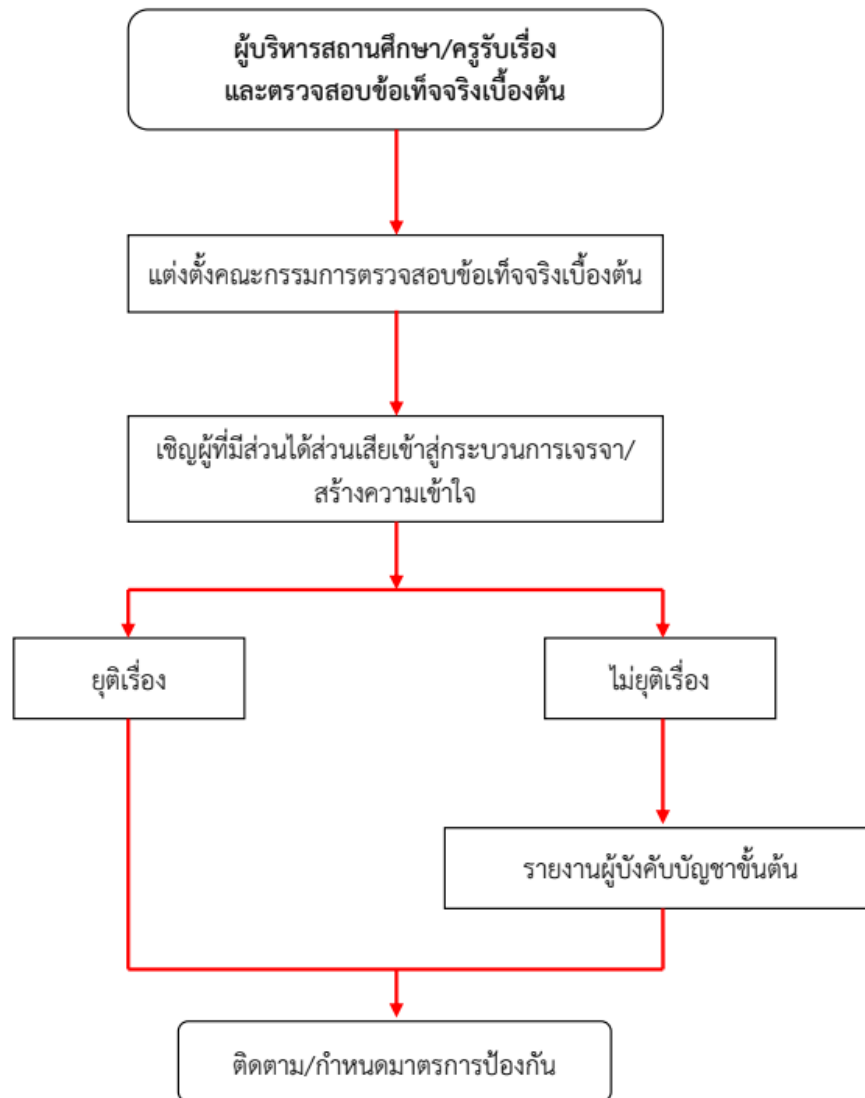
๕. สถานีตำรวจ

๖. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๗. นักจิตวิทยา

๘. ศาลเยาวชนและครอบครัว

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษาโรงเรียนเรียกเก็บ
ค่าใช้จ่ายส่วนต่างเกินกว่าที่กระทรวงศึกษาฯ กำหนด

กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา

การไม่ได้รับความเป็นธรรม หมายถึง การที่นักเรียน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่ได้รับสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน โดยได้รับการปฏิบัติหรือถูกละเว้นจากสถานศึกษาอย่างไม่เป็นธรรมชาติความเสมอภาค ซึ่งเป็นผลให้เสียโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

มาตรการป้องกัน

๑. สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๒ กฎกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของ สพฐ. ตามลำดับ
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง

๓. สถานศึกษาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสิทธิ ระเบียบ แนวปฏิบัติ ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาแก่นักเรียน ครู บิดา มารดา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง

๔. ผู้บริหารสถานศึกษาติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

๕. สถานศึกษาเปิดช่องทางการสื่อสารระหว่างบิดา มารดา ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

๖. ตามนโยบายของ สพฐ. ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ นโยบายที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดการเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แบ่งเป็น

๖.๑ สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองระดับท้องถิ่น ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทกับพื้นที่

๖.๒ การยกระดับสถานศึกษาในสังกัดทุกระดับและทุกประเภท ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามบริบทของพื้นที่

๖.๓ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนผู้เรียนทุกกลุ่ม และสถานศึกษาทุกประเภทอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๖.๔ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

แนวทางการช่วยเหลือ

การเรียกเก็บเงินจากนักเรียนตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

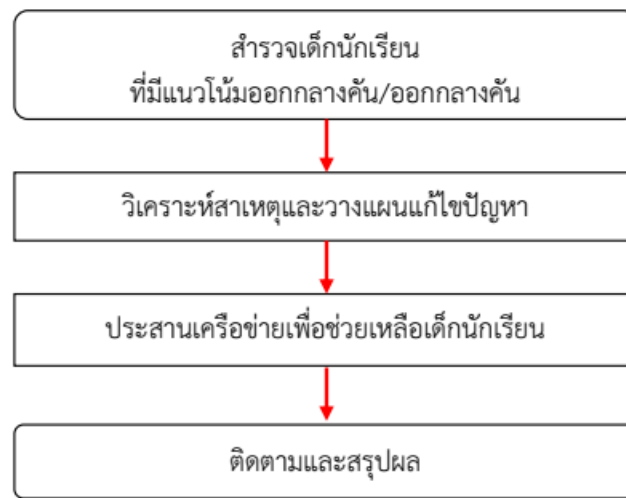
๑. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนรับเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น

๒. เชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าสู่กระบวนการเจรจา และสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว

๓. หากการดำเนินการยังไม่ได้ข้อยุติ ให้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

๔. สถานศึกษาติดตามความคืบหน้าเพื่อหาทางกำหนดมาตรการในการป้องกัน และให้ความช่วยเหลือต่อ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา
นักเรียนออกกลางคัน

นักเรียนออกกลางคัน

การออกเรียนกลางคัน หมายถึง การที่นักเรียนหายไปจากระบบสถานศึกษา ขาดการติดต่อกับครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอน จนพ้นสภาพการเป็นนักเรียนก่อนเรียนจบหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยมีสาเหตุมาจากตัวนักเรียนครอบครัว สถานศึกษา หลักสูตร สภาพแวดล้อมและสังคม

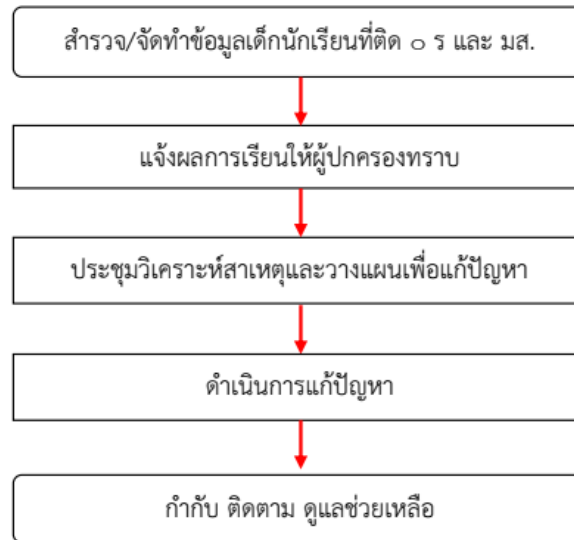
มาตรการป้องกัน

๑. สถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของ สพฐ. และกระทรวงศึกษาธิการ
๒. สถานศึกษากำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ ตลอดจนมาตรการในการป้องกันนักเรียนออกกลางคัน
๓. สถานศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ และแนวทางดำเนินการในการช่วยเหลือและติดตามนักเรียนมาเรียน
๔. สถานศึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาและอาจออกเรียนกลางคัน
๕. สถานศึกษาติดตาม ผลการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนที่ออกเรียนกลางคัน

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. สำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีแนวโน้มออกเรียนกลางคัน และนักเรียนที่ออกเรียนกลางคัน
๒. สังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแยกปัญหาและร่วมหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาแต่ละด้าน
๓. ให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหา และประสานเครือข่าย ผู้นำ/แกนนำชุมชน เพื่อติดตามนักเรียนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
๔. ติดตาม และสรุปผลการช่วยเหลือนักเรียนออกเรียนกลางคัน

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน
กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา
นักเรียนติด ๐ ร และ มส.

นักเรียนติด ๐ ร และ มส.

มาตรการป้องกัน

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนศึกษาระเบียบ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล การศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

๒. ประชุมครูผู้สอนเพื่อชี้แจงซักซ้อมความเข้าใจให้ทราบถึงแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการวัดและ ประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. ครูผู้สอนแจ้งระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียนทราบ

๔. จัดให้มีการสอนปรับพื้นฐานความรู้ สอนซ่อมเสริม และสอบซ่อมให้กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

แนวทางการช่วยเหลือ

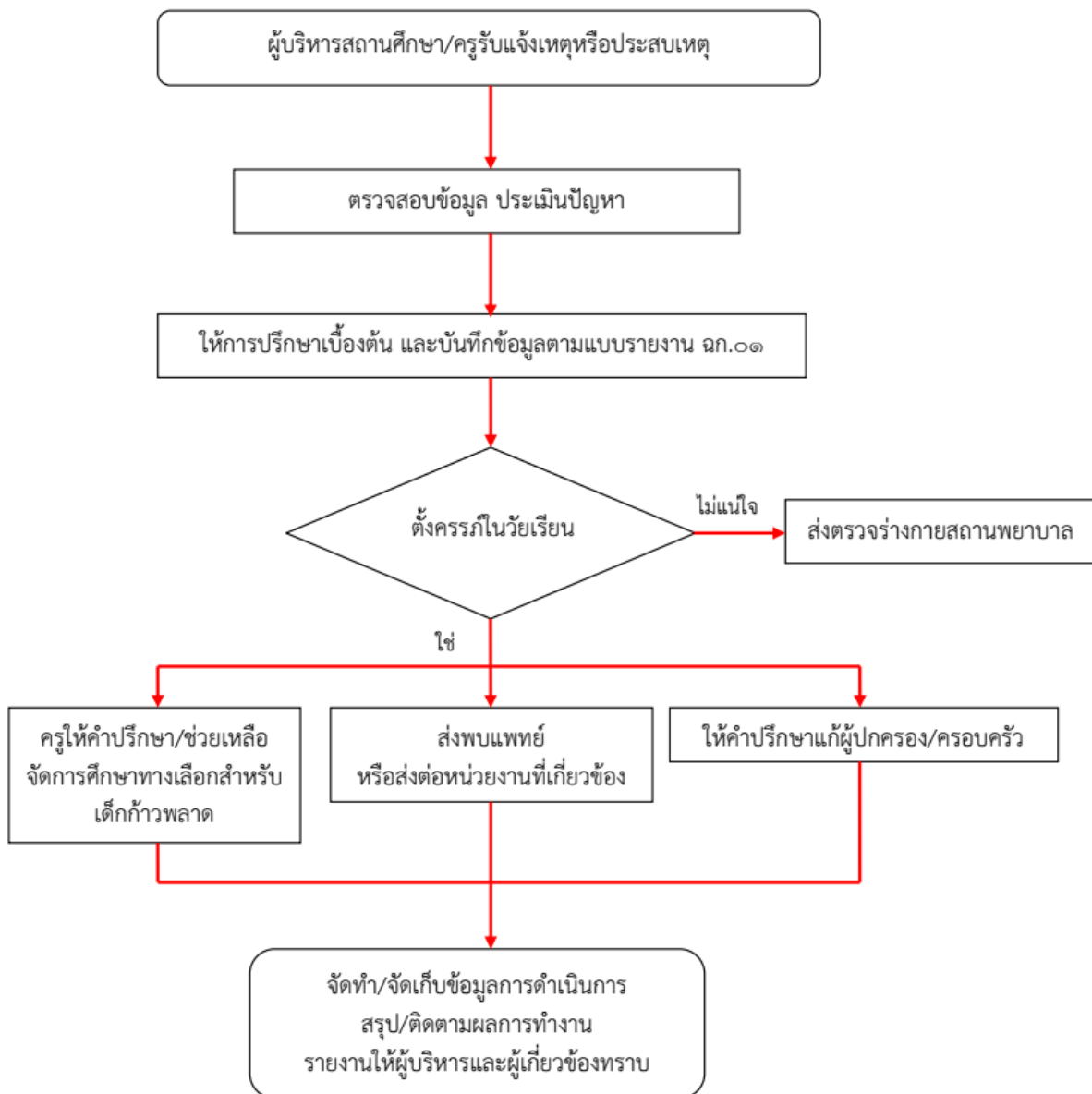
๑. ครูฝ่ายทะเบียนวัดผล สำรวจจัดทำข้อมูลนักเรียนที่ติด ๐ ร และ มส. และแจ้งผู้ปกครองให้รับทราบผล การเรียนของนักเรียน

๒. ประชุมวิเคราะห์หาสาเหตุ และวางแผนหาแนวทางการแก้ปัญหานักเรียนติด ๐ ร และ มส.

๓. ดำเนินการแก้ปัญหานักเรียนติด ๐ ร และ มส. ตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. กำกับ ติดตาม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนติด ๐ ร และ มส.

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

ตั้งครรภ์ในวัยเรียน หมายถึง นักเรียนที่ตั้งครรภ์ หรือสงสัยว่าตั้งครรภ์ ไม่ได้มีการวางแผนจะให้เกิดโดยมีสาเหตุจากการไม่มีความรู้ขั้นความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ และการคุมกำเนิด การถูกข่มขืนจนตั้งครรภ์ตลอดจนความไม่พร้อมในด้านภาวะต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การไม่รับผิดชอบของบิดาเด็กในครรภ์ เป็นต้น

มาตรการป้องกัน

๑. ใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด และต้องทำงานเป็นทีม

๒. สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจแก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนถึงแนวปฏิบัติของสถานศึกษาในการป้องกันแก้ไข ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์เบื้องต้น และตั้งครรภในวัยเรียน

๓. จัดทำฐานข้อมูลนักเรียนทุกคนตามกระบวนการคัดกรองระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งมีรายชื่อนักเรียนที่มีแนวโน้มว่าจะออกกลางคันหรืออยู่ในภาวะเสี่ยงด้านต่าง ๆ โดยแจ้งผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องให้ทราบ และเฝ้าระวังช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา โดยการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมหากไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ให้ส่งต่อจะเป็นภายในหรือภายนอกแล้วแต่กรณี

๔. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับนักเรียนเรื่องเพศศึกษาตามความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน

๕. ให้สถานศึกษากำหนดมาตรการในการเฝ้าระวังนักเรียนหญิงและนักเรียนชายกลุ่มเสี่ยง ที่อาจจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยเน้นการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาเชิงลึก และวิธีการที่หลากหลายทันสมัย

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. ตรวจสอบข้อมูลนักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๒. ครูให้การแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้นทั้งสองฝ่าย และบันทึกข้อมูลตามแบบรายงาน

๓. พานักเรียนตรวจร่างกาย

๔. เชิญผู้ปกครองของคู่กรณีหรือผู้ที่นักเรียนไว้วางใจ ผู้ที่นักเรียนร้องขอมาพูดคุยรับทราบเหตุการณ์และให้คำปรึกษา

๕. จัดผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเกี่ยวข้องกับนักเรียนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ

๖. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการช่วยเหลือ และทีมสหวิชาชีพ เช่น สภท. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัว โรงพยาบาล เป็นต้น

๗. ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ หรือจัดการศึกษาทางเลือก หรือแนวทางในการประกอบอาชีพสำหรับเด็กก้าวพลาด

๘. สถานศึกษาต้องไม่ผลักดันให้นักเรียนออกจากสถานศึกษา หาทางช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสมรวดเร็ว และปลอดภัย ทั้งประสานทีมสหวิชาชีพในการช่วยเหลือ/ส่งต่อ

๙. สรุปรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

แหล่งช่วยเหลือ

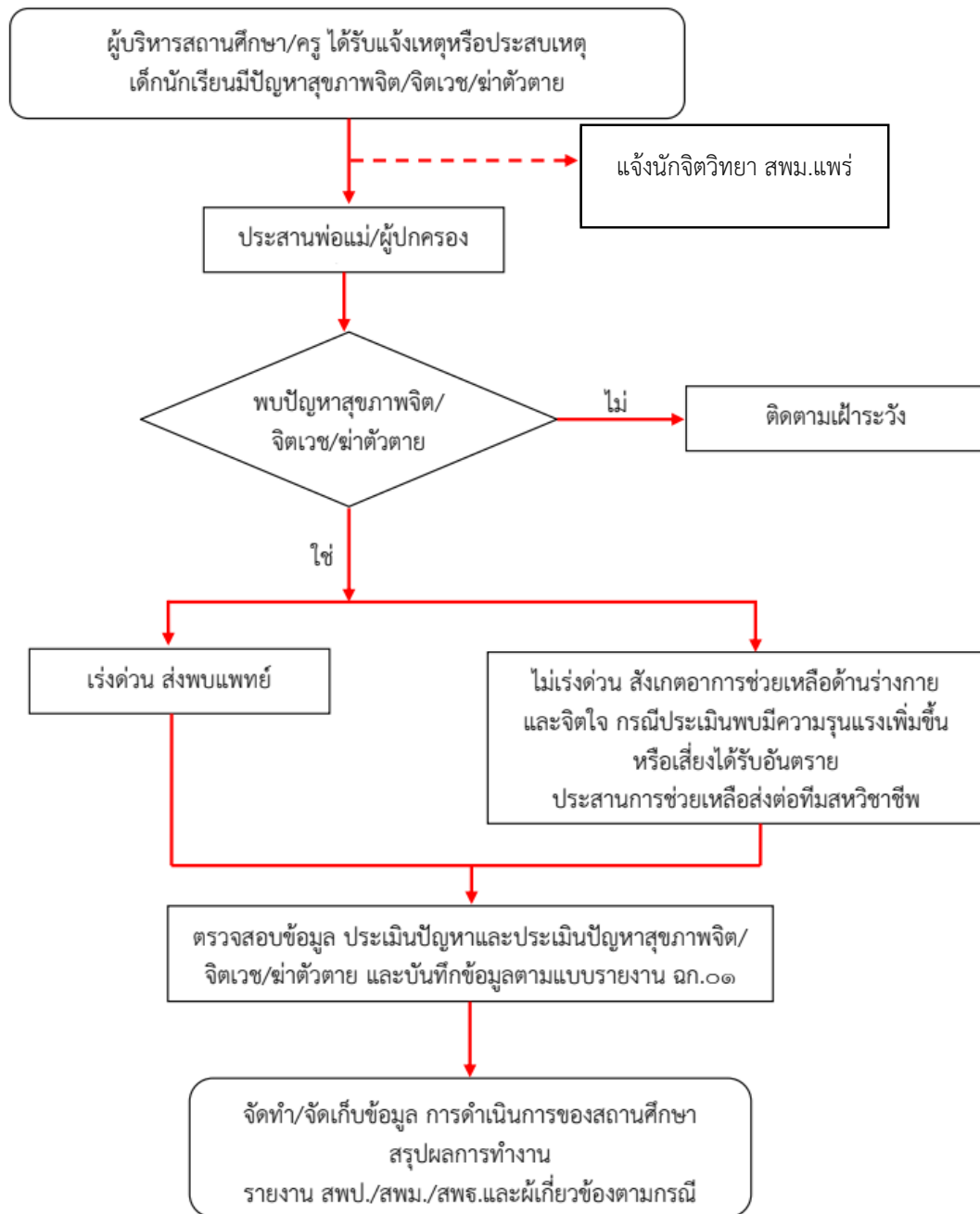
๑. สถานพยาบาล

๒. บ้านพักเด็กและครอบครัว

๓. แนวทางการจัดการศึกษาทางเลือกเพื่อเด็กก้าวพลาด ของ ฉก.ชน.สพฐ.

๔. แนวทางการดูแลท้องไม่พร้อม กระทรวงสาธารณสุข

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
ภาวะจิตเวช

ภาวะจิตเวช

ปัญหาสุขภาพจิต จิตเวช ฆ่าตัวตาย ส่งผลกระทบต่อสังคม และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนไป รวมถึงภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว

และสังคมถ้าขาดการจัดการดูแลที่ไม่เหมาะสม อาจเกิดการเจ็บป่วย การฆ่าตัวตาย ทำให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรของประเทศ

ภาวะทางจิตเวช หมายถึง ผู้ที่มีการแสดงออกที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านอารมณ์ความคิดหรือพฤติกรรม ซึ่งผู้นั้นต้องได้รับการช่วยเหลือ เพราะถ้าปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นได้

มาตรการป้องกัน

๑. ใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูที่ปรึกษาดูแล เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด จะทำให้มีโอกาสรับรู้ปัญหา

๒. ผู้บริหารสถานศึกษาย้ำ ให้ครูที่ปรึกษา/ครูผู้สอนประเมิน และสังเกตนักเรียนในทุกครั้งก่อนการสอน หรือทำกิจกรรม

๓. จัดกิจกรรมทักษะชีวิตในสถานศึกษา

๔. พัฒนาครูที่ปรึกษาให้เป็นครูแนะแนว และนักจิตวิทยาประจำชั้นเรียน

๕. การใช้เครื่องมือประเมิน/วัดสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง หรือตามความเหมาะสม

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. ครูตรวจสอบข้อมูลประวัตินักเรียนโดยใช้กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบันทึกข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลตามแบบรายงาน

๒. รายงานผู้บังคับบัญชา ร่วมปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา

๓. ผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเกี่ยวข้องกับนักเรียนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ

๔. เชิญผู้ปกครอง/หรือผู้ที่นักเรียนไว้วางใจ นักเรียนร้องขอมาพูดคุย และให้คำปรึกษา

๕. กรณีนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต จิตเวช ก้าวร้าว ความรุนแรง เสี่ยงต่อการทำร้ายผู้อื่น ทำร้ายตนเอง หรือได้รับอันตราย ประสานทีมสหวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือ/ส่งต่อนักเรียน

๖. สรุปรายงานผลการดำเนินการแก่ผู้บริหาร

๗. บันทึกในสมุดหมายเหตุประจำวันของสถานศึกษา

๘. จัดทำเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการปกป้อง ค้ำครอง ช่วยเหลือนักเรียนต่อไป
ข้อสังเกตในการประเมิน ถ้าพบอาการที่อาจเกิดอันตรายแก่ตัวนักเรียน หรือผู้อื่นได้ จะต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด และเร่งด่วนให้ประสาน การส่งต่อ คือ

๑. ระดับความรู้สึกลึกซึ้ง สับสน งุนงง ไม่ค่อยรู้สึกตัว หรือไม่รู้สึกตัว

๒. ลักษณะที่ปรากฏ มีพฤติกรรมรุนแรง เช่น เอะอะ ก้าวร้าว หรือไม่เป็นมิตร พกอาวุธ แสดงท่าทางต่อสู้อยู่ หรือมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา หรือเกือบตลอดเวลา หมดระว่างตัวมาก หวาดระแวง หรือหวาดกลัว

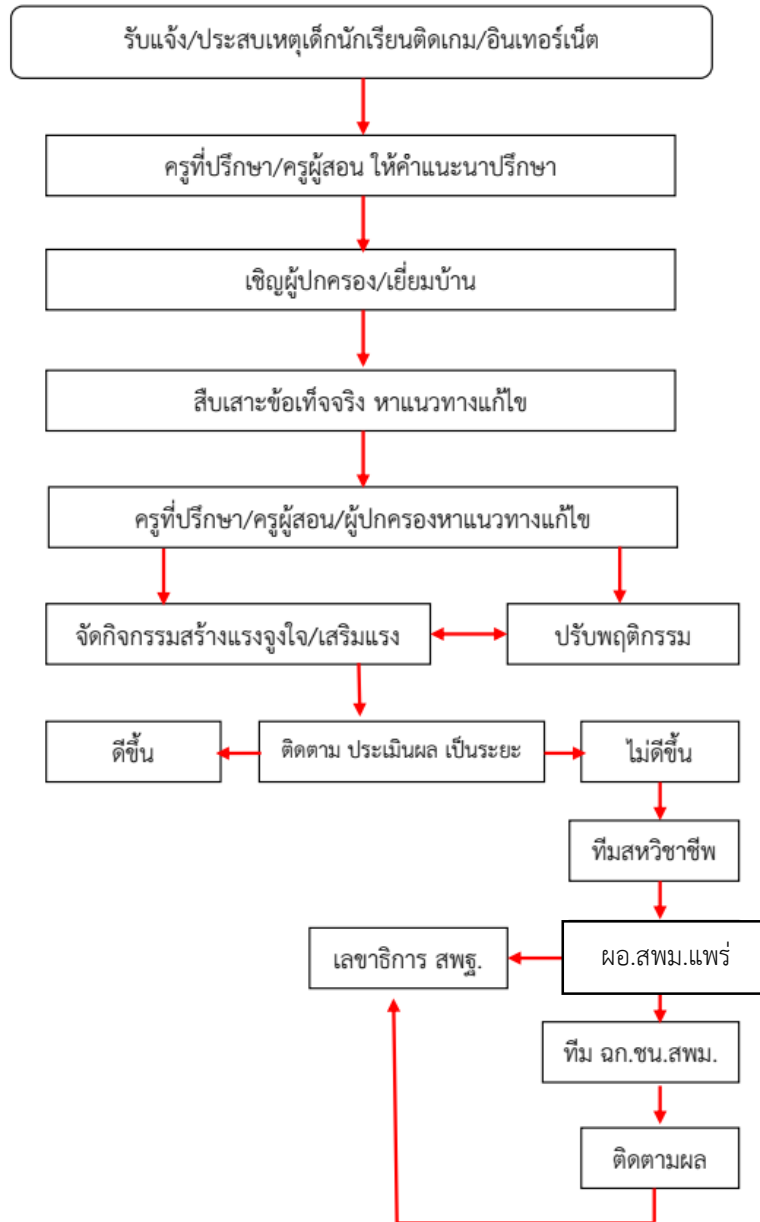
๓. มีอารมณ์ซึมเศร้าอย่างรุนแรง (โดยจะร่วมกับความคิด หรือความพยายามฆ่าตัวตายหรือไม่ก็ตาม)
อารมณ์โกรธ โดยเฉพาะอารมณ์โกรธที่นักเรียนควบคุมไม่ได้

๔. ความคิด มีความคิดจะฆ่าตนเองหรือฆ่าผู้อื่น หวาดระแวงว่าจะมีคนมาทำร้าย ความรู้สึกผิด ความคิดว่าตนเองไร้ค่า หมดหวัง ขาดที่พึ่ง และโดดเดี่ยว๕. การรับรู้ (perception) มีประสาทหลอนทางหูเป็นเสียง ต่ำหนิเสียงต่ำ เสียงสาบแช่ง เสียงขู่จะทำร้ายหรือเสียงสั่งให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะให้ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่นเห็นภาพหลอน เช่น ภาพปีศาจมาหลอกหลอนหรือภาพคนถืออาวุธจะทำร้าย รวมทั้งการแปลสิ่งเร้าผิด เช่น เห็นกิ่งไม้ใกล้ ๆ ตัวเป็นงูพิษกำลังจะกัดตน เป็นต้น

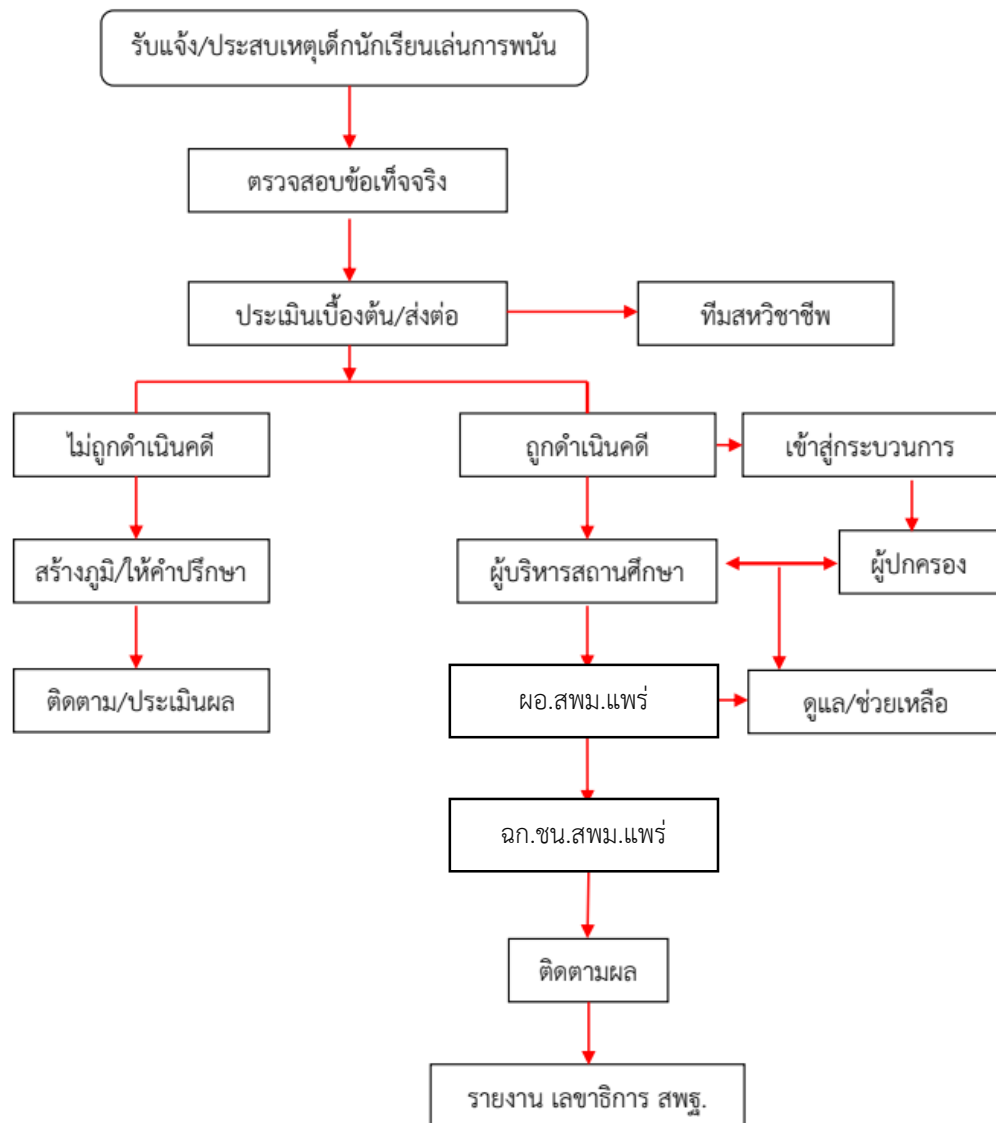
แหล่งช่วยเหลือ

๑. สถานพยาบาล
๒. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙
๓. สถานีตำรวจในพื้นที่
๔. โรงพยาบาลในพื้นที่
๕. โรงพยาบาลจิตเวชในพื้นที่
๖. นักจิตวิทยาประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
นักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ต

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
นักเรียนเล่นพนัน

นักเรียนติดเกม/อินเทอร์เน็ตสื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน

นักเรียนติดเกม (สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) หมายถึง นักเรียนที่หมกมุ่นกับการเล่นเกม/หมกมุ่นในการใช้สื่อลามกอนาจาร ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร หรือหมกมุ่นในกิจกรรมคาราโอเกะผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จนไม่สามารถควบคุมตนเองในเวลาที่กำหนด ถ้าไม่ได้เล่นจะกระวนกระวายใจมาก บางคนเล่นข้ามวันข้ามคืน จนส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียน ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพลเมืองในสังคม(ดูรายละเอียดในภาคผนวก กฎกระทรวงประกอบพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑) รับแจ้ง/ประสบเหตุเด็กนักเรียนเล่นการพนัน

นักเรียนเล่นพนัน หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเล่นการพนัน จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือมั่วสุม ในวงการพนัน ประพฤติตนไม่สมควรกับสภาพการเป็นนักเรียน มีพฤติกรรมการเล่นเอาเงิน และสิ่งของมีค่าด้วยการเสี่ยงโชคหรือใช้ความสามารถโดยคาดเดาผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบ และฝีมือ รวมทั้งเสี่ยงโชค ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมเล่นการพนันจนติดเป็นนิสัย จะส่งผลให้นักเรียนขาดความซื่อสัตย์ ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

มาตรการป้องกัน

๑. สถานศึกษากำหนดมาตรการป้องกัน โดยจัดทำระเบียบสถานศึกษา ว่าด้วยความประพฤตินักเรียน เพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. สถานศึกษากำหนดมาตรการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยง ให้ความรู้ ความเข้าใจ ทราบถึงประโยชน์และโทษของการเล่นเกม การใช้สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยส่งเสริมการจัดอบรม จัดกิจกรรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และสังคม จัดค่ายกิจกรรม จัดโครงการหยุดการพนัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบ และแสดงศักยภาพเชิงบวก กิจกรรมจิตอาสา สร้างพื้นที่สร้างสรรค์ ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจสนใจ เป็นการป้องกันมิให้เกิดนักพนันหน้าใหม่ และส่งเสริมให้กิจกรรมต่างๆ เป็นตัวสร้างให้นักเรียนห่างไกลการพนัน ห่างไกลการติดเกม เป็นต้น

๓. สถานศึกษากำหนดมาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการสร้างความเข้มแข็งให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พร้อมเร่งรัดพัฒนาครูประจำชั้น ให้สามารถทำหน้าที่ได้ทั้งครูปกครองและครูแนะแนว เพื่อช่วยเหลือ สร้างเจตคติที่ดีในการปรับพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลทางด้านวิชาการ ออจมอบหมายงานให้นักเรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่ท้าทาย เสริมสร้างความรู้สึกรักคุณค่าในตนเองรวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในโรงเรียน

๔. สถานศึกษากำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยดูแลนักเรียนเรื่องการเล่นเกม/สื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์/เล่นพนัน สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการกำกับดูแล ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนขณะใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลทางด้านวิชาการ

๕. มาตรการเฝ้าระวังโดยสถานศึกษาสร้างภาคีเครือข่ายในรูปแบบ สหวิชาชีพในระดับสถานศึกษา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการร่วมกันเฝ้าระวัง และขอความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายช่วยดูแลนักเรียนในด้านการพัฒนาทักษะชีวิต วิชาชีพ การสืบค้นข้อมูลในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการดูกีฬาผ่านเครือข่ายออนไลน์ เพื่อป้องกันการเล่นการพนันในระบบกีฬา เป็นต้น

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. เร่งรัดพัฒนานักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา ให้ความรู้ครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำคำปรึกษาวิธีการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาหาแหล่งเรียนรู้ โดยให้สืบค้นข้อมูลจาก

อินเทอร์เน็ตมานำเสนอเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสนใจในด้านอื่น ๆ จะได้ไม่มุ่งเล่นเกมเพียงอย่างเดียว

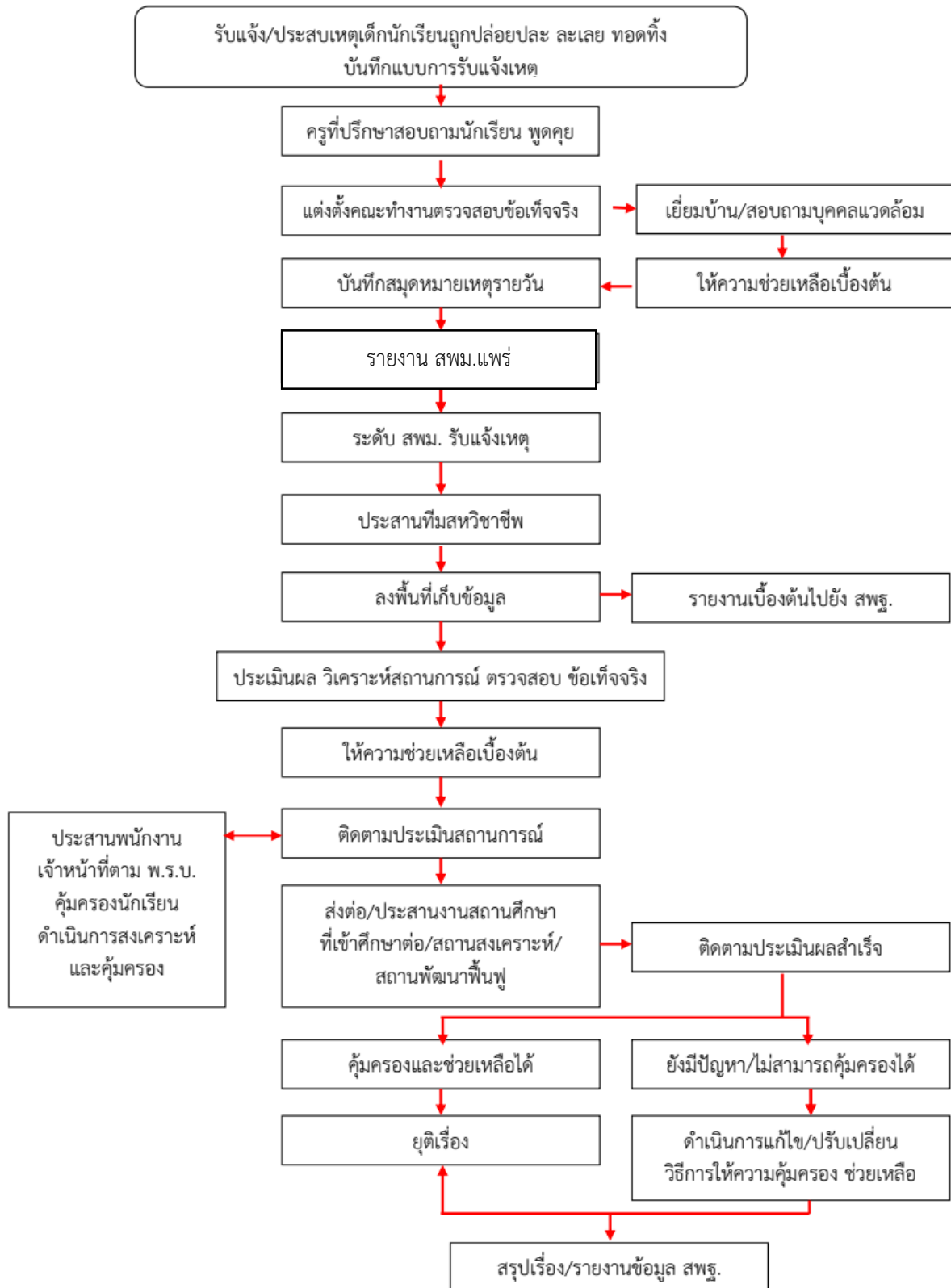
๒. เน้นการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง พบปะพูดคุย เพื่อร่วมมือแก้ไขปัญา หรือใช้วิธีการเยี่ยมบ้าน เพื่อสืบเสาะหาข้อเท็จจริง หาแนวทางการแก้ไข เพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และสถานศึกษาปรับพฤติกรรม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และการเสริมแรงอย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง

๓. กำหนดรูปแบบและวิธีการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยเน้นการปรับพฤติกรรมแบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตามประเมินผลพฤติกรรมเป็นระยะ หากพบว่านักเรียนยังมีพฤติกรรมติดเกม/ติดสื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต/เล่นพนัน ให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับทีมสหวิชาชีพให้ความช่วยเหลือต่อไป

๔. สถานศึกษาจัดทำระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยความประพฤตินักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อการเน้นภารกิจ เช่น หากพบว่านักเรียนยังไม่ปรับพฤติกรรมติดเกม/ติดสื่อออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์/เล่นพนัน ให้สถานศึกษาประสานทีมสหวิชาชีพให้ความช่วยเหลือต่อไป

๕. เร่งรัดจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนระดับสถานศึกษา โดยผู้อำนวยการสถานศึกษากำหนดนโยบาย ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีกรอบทิศทางการดำเนินงานเป็นแนวทางเดียวกันระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดนโยบาย ประสานส่งเสริม และสนับสนุนให้มีกรอบทิศทางการดำเนินงานเป็นแนวทางเดียวกันระดับ สพฐ.และระดับกระทรวง จัดตั้งศูนย์คุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนและนักศึกษาที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำกับดูแล การถูกล่วงละเมิดทางเพศอันอาจเกิดจากการเล่นพนัน/สื่อลามกอนาจาร เป็นต้น

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
นักเรียนถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง

นักเรียนถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง

จากสภาพสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเลี้ยงดูบุตร และท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจสังคมที่มุ่งพัฒนาบ้านเมือง ทำให้ขาดการดูแลส่งผลกระทบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและสังคมทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน นักเรียนถูกทอดทิ้งหรือปล่อยปละละเลย ปล่อยให้คนแก่หรือเครือญาติคอยดูแล รวมไปถึงนักเรียนที่ถูกปล่อยทิ้งให้มีชีวิตอยู่ตามลำพังหรือบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ไม่ให้ความสำคัญเพิกเฉย ไม่สนใจ ก่อให้เกิดปัญหากับนักเรียน ปัญหาของสังคม นักเรียนมีสภาพชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสนกลายเป็นการทารุณกรรมที่นำไปสู่การทารุณในรูปแบบอื่นได้อีก เช่น การลักพาตัวเด็ก การใช้แรงงานเด็กการค้าประเวณี เป็นต้นดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนจำเป็นต้องมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแลและช่วยเหลือ ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการเยี่ยมบ้าน การคัดกรอง การป้องกันการแก้ปัญหา การให้คำปรึกษา และการส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพและมีภูมิคุ้มกัน การดำเนินชีวิตของนักเรียนจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม การเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจที่เหมาะสม และสามารถอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัยรวมทั้งหน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญของปัญหา และร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

มาตรการป้องกัน

๑. ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการเยี่ยมบ้าน การคัดกรอง การป้องกัน การแก้ปัญหา และการให้คำปรึกษา
๒. ผู้บริหารสถานศึกษา นิเทศ กำกับ และติดตาม ให้ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน หมั่นสังเกตพฤติกรรม และสภาพร่างกายนักเรียนทุกครั้งก่อนทำการสอน
๓. การส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้านความสามารถตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของนักเรียนตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต มีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง มีการตัดสินใจที่เหมาะสม และสามารถอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย
๔. หน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญกับปัญหา และร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

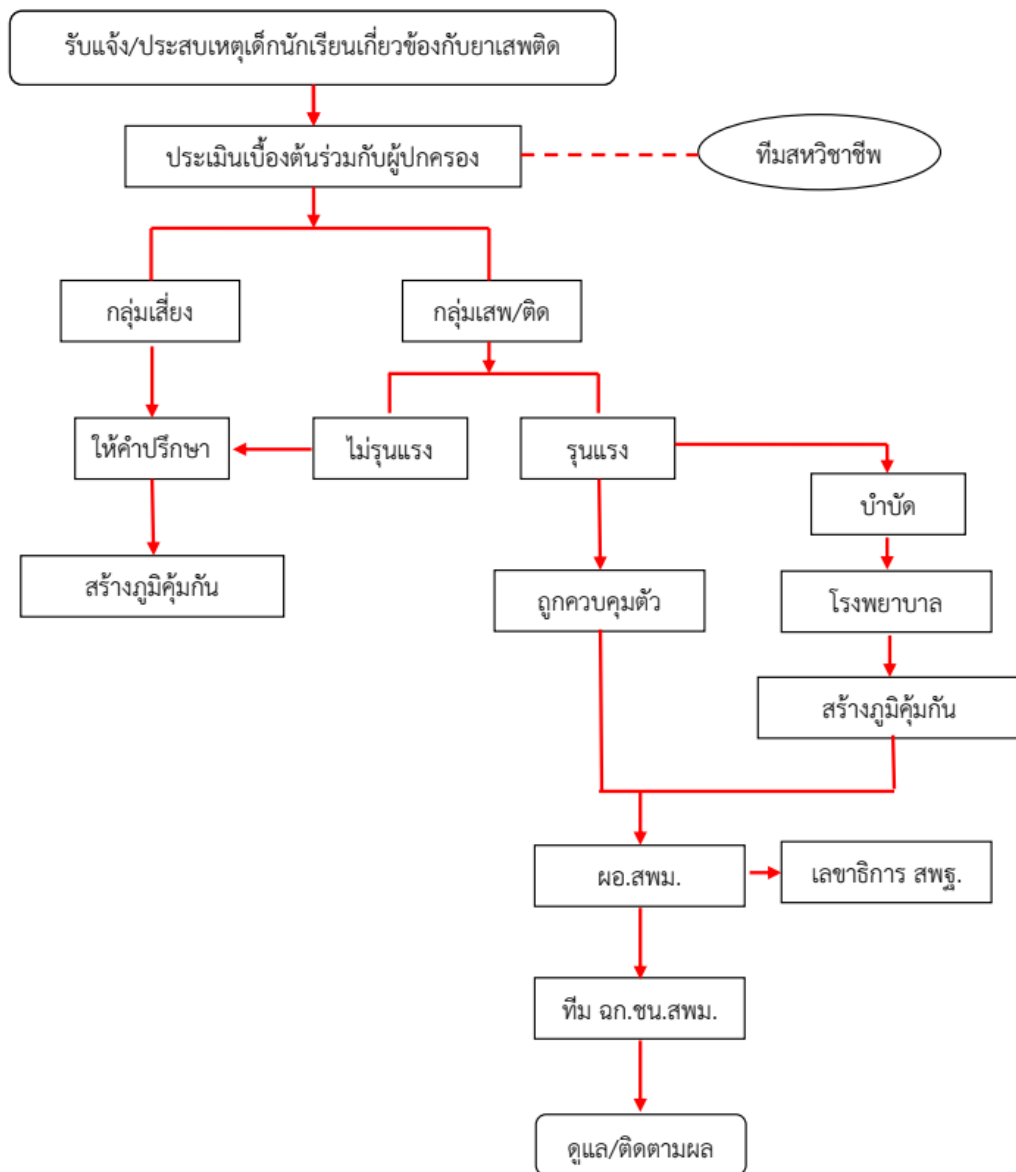
แนวทางการช่วยเหลือ

๑. ผู้บริหารสถานศึกษารับแจ้งเหตุหรือประสบเหตุ หรือนักเรียนมาบันทึกข้อเท็จจริง สอบถามข้อเท็จจริง และบันทึกข้อมูลโดยละเอียด
๒. จัดทำบันทึกรับแจ้งเหตุพร้อมประวัติและภาพถ่ายนักเรียน
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยไปเยี่ยมบ้านนักเรียน สอบถามบุคคลแวดล้อม เช่น เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้องของนักเรียน หรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่
๔. รายงาน ผ.อ.ช.น.สพ.ม.แพร์ ทีมสหวิชาชีพ และเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

๕. ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น ได้แก่ เงินทุนการศึกษา บัณฑิตยพื้นฐานในการดำรงชีวิต พื้นฟูสภาพจิตใจเป็นต้น

๖. เมื่อสถานการณ์นักเรียนดีขึ้น สถานศึกษาต้องดำเนินการ ป้องกัน และพัฒนาในสภาพปัญหาต่อไป เช่นการกำหนดหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างเครือข่ายชุมชนในการช่วยเหลือ หรือแจ้งเบาะแสเบื้องต้นในการร่วมกัน ป้องกันปัญหา

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
ยาเสพติด

ยาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น หรือวัตถุใด เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงรับแจ้ง/ประสบเหตุเด็กนักเรียนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดดูแล/ติดตามผล

มาตรการป้องกัน

๑. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้นักเรียน
๒. จัดกิจกรรมการป้องกัน ฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา
๓. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้เข้มแข็ง
๔. การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ควรให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยมีครูเป็นผู้คอยให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำและดูแล
๕. สถานศึกษาต้องดำเนินการตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของ สพฐ.
๖. สร้างเครือข่ายภายนอกในการฝ้าระวังและป้องกันปัญหา เช่น โครงการ ๑ โรงเรียน ๑ ตำรวจ และโครงการตาสับปะรด เป็นต้น
๗. จัดตั้งชมรมศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น TO BE NUMBER ONE และเพื่อนช่วยเพื่อน
๘. ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
๙. จัดตั้งครูเวรประจำวันเดินตรวจพื้นที่เสี่ยงภายในบริเวณโรงเรียน

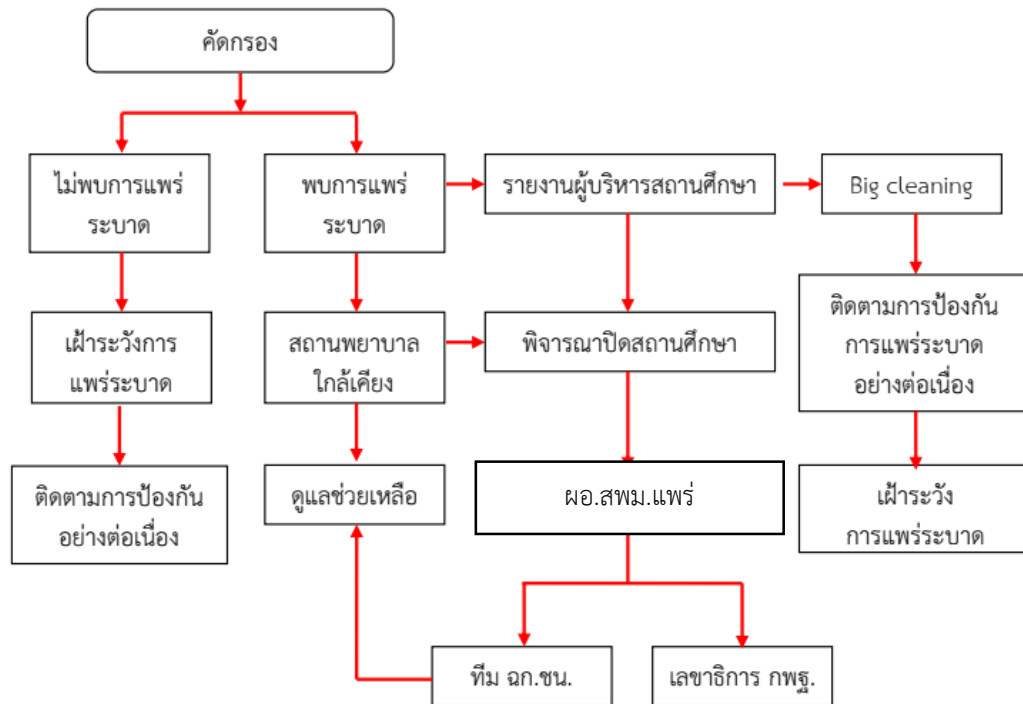
แนวทางการช่วยเหลือ

๑. ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล การเยี่ยมบ้าน และการคัดกรองนักเรียน ออกมา ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มค้า
๒. หากครูที่ปรึกษาพบนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และมียาเสพติดไว้ในครอบครองให้ดำเนินการ ดังนี้
 - ๒.๑ ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน
 - ๒.๒ ดำเนินการตามแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสพ โดยเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา
 - ๒.๓ ติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรายงานผล การดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษา
 - ๒.๔ สถานศึกษารายงาน สพม.แพร่
๓. กรณีพบว่านักเรียนเป็นผู้ค้าให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมาย
๔. กรณีนักเรียนถูกควบคุมตัวหรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ให้สถานศึกษาดำเนินการออกหนังสือรับรองการเป็นนักเรียนเพื่อเป็นหลักฐานประกอบ

แหล่งช่วยเหลือ

๑. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) โทร. ๑๓๐๐
๒. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙
๓. สถานพยาบาล
๔. สถานีตำรวจ
๕. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๖. ปปส.

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
โรคติดต่อในสถานศึกษา

โรคติดต่อในสถานศึกษา

โรคติดต่อ คือ โรคที่สามารถถ่ายทอดติดต่อกันได้ระหว่างบุคคล โดยมีเชื้อโรคต่าง ๆ เป็นสาเหตุของโรค และถึงแม้ว่าเชื้อโรคจะเป็นตัวก่อเหตุ แต่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของมนุษย์ก็เป็นปัจจัยร่วม ที่สำคัญที่จะทำให้เกิดโรคติดต่อนั้น ๆ กรมอนามัยได้รวบรวมนิยามของโรคติดต่อ จากพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ หมายถึง โรคซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้เป็นโรคติดต่อ สำหรับทั่วประเทศหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตนประกาศ ให้เป็นโรคติดต่อในกรณีที่ตรวจพบหรือมีเหตุสงสัยว่าโรคใดโรคหนึ่ง เป็นโรคซึ่งอาจติดต่อแพร่ระบาดเป็นอันตรายแก่ประชาชนได้

มาตรการป้องกัน

การตรวจร่างกายนักเรียนก่อนรับเข้าเรียน ซึ่งนักเรียนทุกคน แขนบผลเอกสารการตรวจสุขภาพ (ระเบียบสุขภาพ) จากโรงเรียนเก่า

๑. ควรได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละครั้งโดยหน่วยงานสาธารณสุข หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักเรียนที่มีโรคประจำตัวควรได้รับการดูแลจากแพทย์อย่างใกล้ชิด และควรมีสมุดบันทึกประวัติการตรวจสุขภาพประจำตัวทุกคน

๒. ครู บุคลากรและเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนในสถานศึกษา ผู้ประกอบการอาหารผู้ขายอาหาร ฯลฯ ควรได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง เลขาธิการ กพฐ. ติดตามการป้องกันอย่างต่อเนื่อง

๓. สถานศึกษาต้องมีการจัดการสุขาภิบาลสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ โดยปฏิบัติตามหลักสุขาภิบาลสถานศึกษา (รายละเอียดคู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๙๙ - ๑๐๗)

๔. สถานศึกษามีการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ผ่านช่องทางต่าง ๆ แก่ ครู บุคลากร และนักเรียน ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อโดยตรง รวมถึงการขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ มาเป็นวิทยากร หรือแจ้งข้อมูลข่าวสารในรูปแบบสื่อต่าง ๆ ให้กับนักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. คัดกรองนักเรียน แยกนักเรียนที่ป่วยออก
๒. ส่งต่อสถานพยาบาลใกล้เคียง หรือโทรศัพท์แจ้งศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙
๓. รายงานผู้บังคับบัญชา โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่รวดเร็วที่สุด
๔. แจ้งบิดา มารดา ญาติ และผู้ปกครองทราบ
๕. กรณีเป็นโรคติดต่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณา ปิดสถานศึกษา โดยคำแนะนำจากสถานพยาบาลในพื้นที่
๖. ทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรค โดยประสานกับสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
๗. ติดตามผล ข้อมูลข่าวสาร เฝ้าระวังการระบาดของโรคติดต่อ และป้องกันการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

แหล่งช่วยเหลือ

๑. สถานพยาบาลใกล้เคียง
๒. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙
๓. ที่ว่าการอำเภอ
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา

อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา

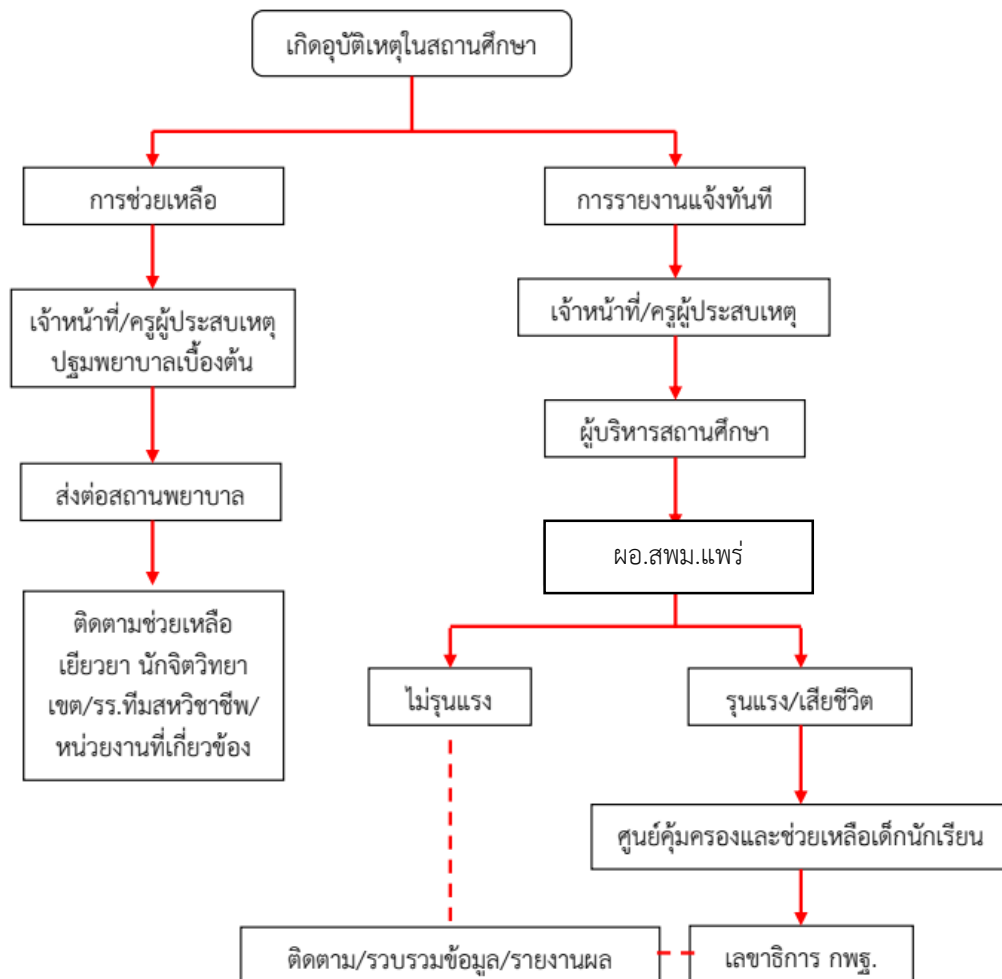
อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา หมายถึง ภาวะที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันโดยไม่ได้ตั้งใจ ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อสุขภาพชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสถานศึกษา เช่น อุบัติเหตุกับรถนักเรียน รถทัศนศึกษา รถทัศนจร รถรับส่งนักเรียน รถโรงเรียนรถส่วนบุคคลของครูที่พานักเรียนไปทำกิจกรรม (รายละเอียดคู่มือแนวทางการปฏิบัติมาตรการการรักษาความปลอดภัย ของสถานศึกษาฉบับปรับปรุงพ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๓๙ - ๕๑)

มาตรการป้องกัน

๑. สร้างความตระหนักและให้ความรู้ข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน
๒. แจ้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง หรือผู้อนุญาตให้นักเรียนไปนอกสถานศึกษาทราบ
๓. แจ้ง สพม.แพร่/สพฐ. ทราบเป็นการเบื้องต้นทันที

๔. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่นๆ
อุบัติเหตุในสถานศึกษา

อุบัติเหตุในสถานศึกษา

อุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาโดยฉับพลันซึ่งไม่คาดคิดมาก่อนอันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเสียหาย ทั้งร่างกาย และทรัพย์สิน โดยมีสถานการณ์เสี่ยงจากสภาพแวดล้อม ขาดความระมัดระวัง หรือการเรียนการสอน

มาตรการป้องกัน

๑. สร้างความตระหนักและให้ความรู้ข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน
๒. ตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
๓. สำรวจจุดเสี่ยงภายในและรอบบริเวณสถานศึกษา
๔. จัดระบบการเฝ้าระวัง เช่น ติดตั้งกล้องวงจรปิดในบริเวณจุดเสี่ยง เป็นต้น
๕. เตรียมบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

๖. จัดให้มีการทำประกันภัยอุบัติเหตุสำหรับนักเรียน ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

๗. จัดระบบการรายงานเหตุไปยังสถานพยาบาลใกล้เคียง หรือศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

๒. ประสานศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙ และนำส่งสถานพยาบาลใกล้เคียง

๓. แจ้งเหตุต่อผู้บริหารสถานศึกษา แจ้งบิดา มารดา/ผู้ปกครอง/ญาติ

๔. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้นพร้อมบันทึกตามแบบรายงาน ผก.๐๑

๕. ติดตามการช่วยเหลือในส่วนที่เกี่ยวข้อง

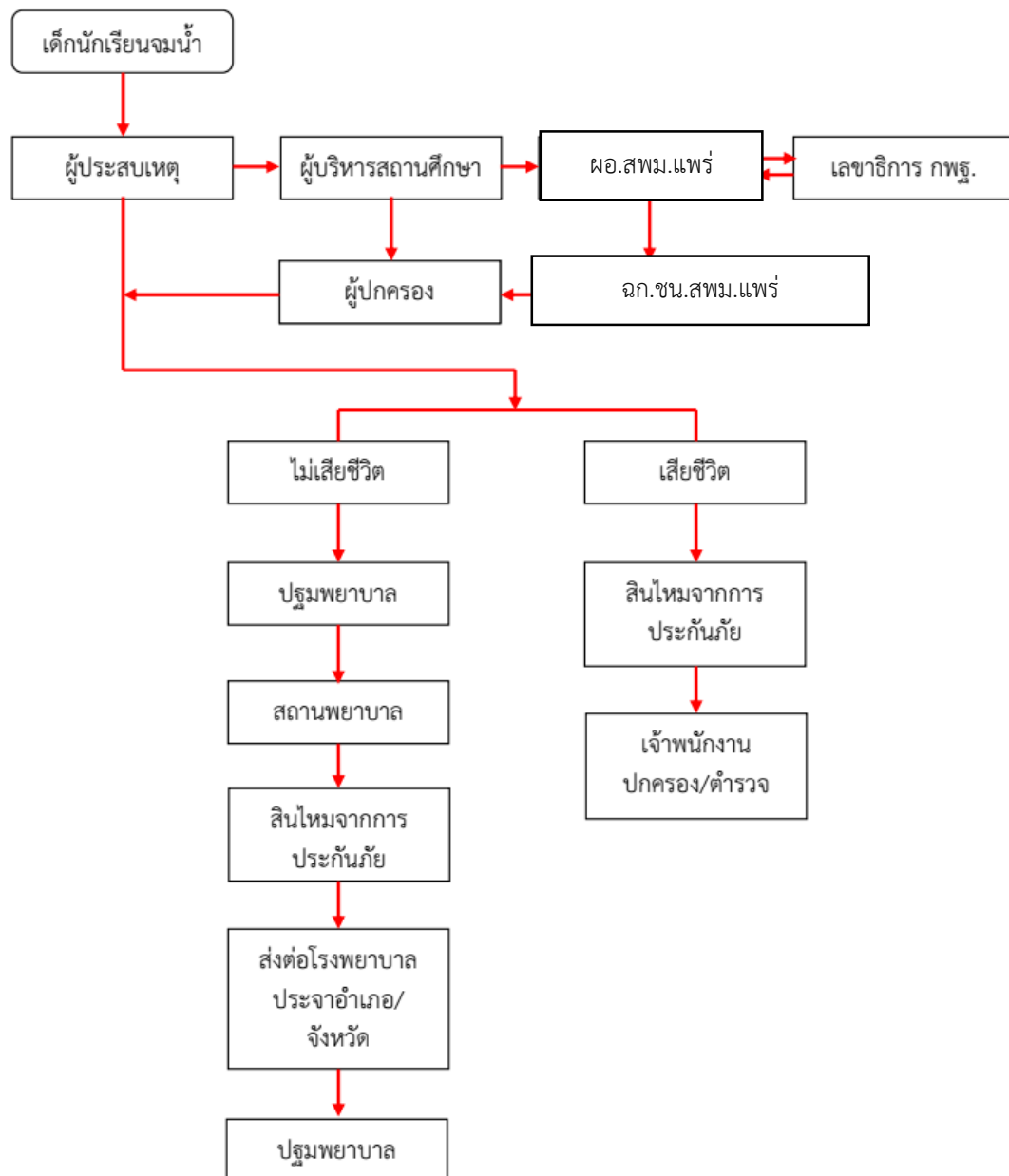
แหล่งช่วยเหลือ

๑. สถานพยาบาลใกล้เคียง

๒. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙

๓. สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
การจมน้ำ

การจมน้ำ

การจมน้ำ เป็นสาเหตุการเสียชีวิตของนักเรียนประเภทหนึ่ง อุบัติเหตุการจมน้ำ พบว่า เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกิดจากความประมาท ความตึกคะนอง มองข้ามความปลอดภัย ไม่เลือกว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ควรได้รับความรู้ และฝึกทักษะชีวิตเบื้องต้น เพื่อรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกวิธีหรือสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้

มาตรการป้องกัน

๑. สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอุบัติเหตุทางน้ำให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องของการเอาตัวรอด เมื่อต้องประสบอุบัติเหตุทางน้ำเช่น รู้จักหลักของการตะโกน การโยน การยื่น รวมถึงการลอยตัวในน้ำแบบวิธีต่าง ๆ และที่สำคัญคือ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลคนที่จมน้ำเบื้องต้นที่ถูกต้อง นอกจากนั้นสถานศึกษาควรจะให้ความรู้เรื่องของการปฏิบัติตนเมื่อต้องทำการกักเกี่ยวกับกิจกรรมทางน้ำด้วย

๒. สำรวจจุดเสี่ยงต่อการจมน้ำ ของนักเรียนในสถานศึกษา และบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา

๓. แจ้งเตือนจุดเสี่ยงให้นักเรียนทราบและติดป้ายแจ้งเตือน หรือล้อมรั้วให้มีความปลอดภัยสูง

๔. กรณีที่สถานศึกษามีสระว่ายน้ำ หรือกิจกรรมทางน้ำให้จัดตั้งอุปกรณ์ชูชีพ เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และมีครูควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

๕. สถานศึกษาจัดให้มีการสอนว่ายน้ำ เพื่อป้องกันการจมน้ำเป็นไปตามบริบทที่เอื้อของแต่ละพื้นที่

แนวทางการช่วยเหลือ

กรณีไม่เสียชีวิต

๑. ปฐมพยาบาลเบื้องต้นด้วยวิธีที่ถูกต้อง

๒. แจ้งเหตุต่อผู้บริหารสถานศึกษาสถานพยาบาลใกล้เคียง ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙ และแจ้งบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติ

๓. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับขั้นพร้อมรายงาน ตามแบบรายงาน ผก.๐๑

๔. กรณีที่นักเรียนทาประกันอุบัติเหตุกับบริษัทประกันภัย ให้ดำเนินการเรียกค่าเสียหาย และค่าสินไหมทดแทน หากมีปัญหาให้ติดต่อประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

กรณีเสียชีวิต

๑. แจ้งผู้บริหารสถานศึกษาเจ้าพนักงานปกครองเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๒. กันพื้นที่เกิดเหตุ และอำนวยความสะดวกเจ้าพนักงาน

๓. รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับขั้นทราบและแจ้ง บิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติ

๔. กรณีที่นักเรียนทาประกันอุบัติเหตุกับบริษัทประกันภัยให้ดำเนินการเรียกค่าเสียหายและค่าสินไหมทดแทน หากมีปัญหาให้ติดต่อประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

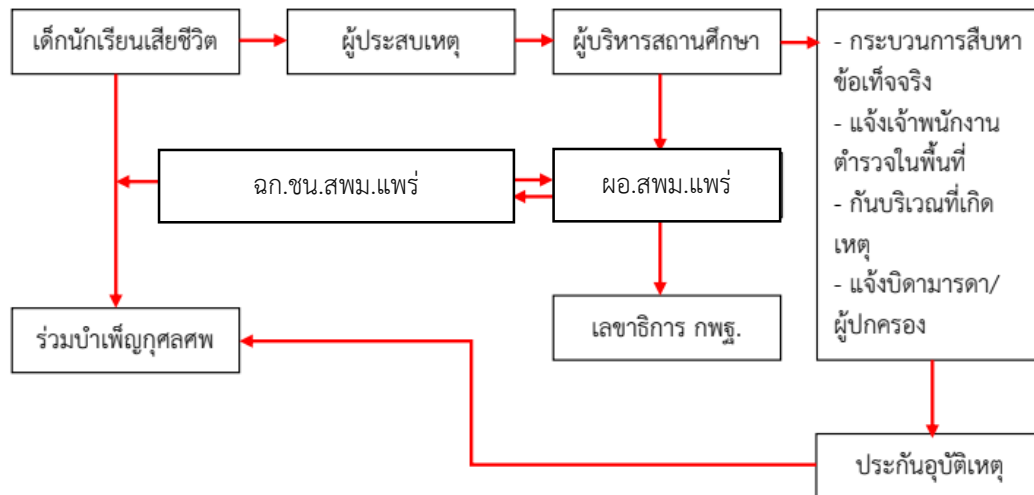
แหล่งช่วยเหลือ

๑. สถานพยาบาลใกล้เคียง

๒. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙

๓. สถานีตำรวจพื้นที่เกิดเหตุ (กรณีเสียชีวิต)

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา

นักเรียนเสียชีวิตในสถานศึกษา หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสถานศึกษาได้เสียชีวิตด้วยเหตุตายตามธรรมชาติ ตายผิดธรรมชาติ หรืออุบัติเหตุ ซึ่งผู้ประสบเหตุ ได้พบนักเรียนในสภาพที่เสียชีวิตแล้วไม่สามารถช่วยเหลือเบื้องต้นได้

มาตรการป้องกัน

๑. จัดระบบข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการส่งต่อแต่ละระดับเมื่อจบปีการศึกษา
๒. จัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัย
๓. จัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัย สอดส่อง ตรวจสอบตราในพื้นที่บริเวณสถานศึกษา เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด จัดเวรยามรักษาการ คณะกรรมการนักเรียน และสภานักเรียน
๔. จัดให้มีระบบหรือชักชวนให้มีการแจ้งเตือนเหตุต่าง ๆ ในสถานศึกษา

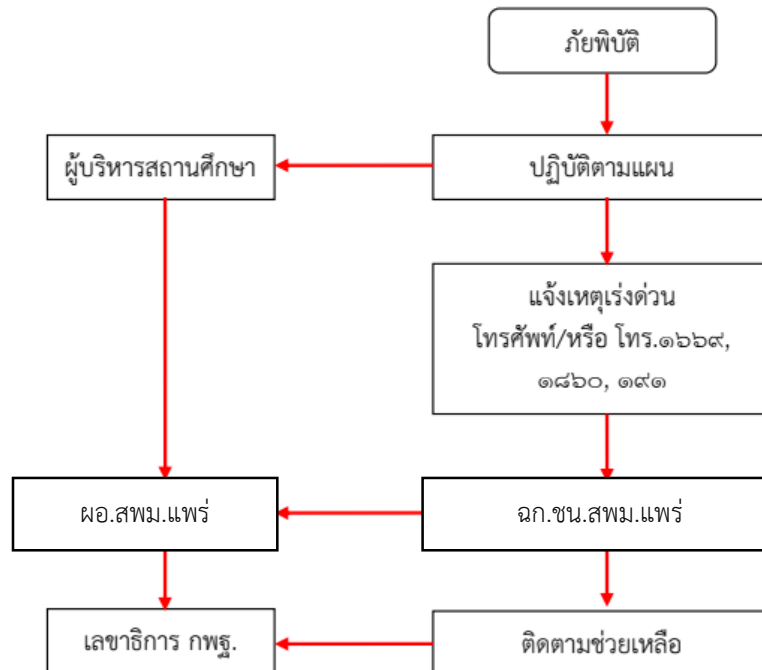
แนวทางการช่วยเหลือ

๑. รับแจ้งเหตุกรณีนักเรียนเสียชีวิต ให้ตรวจสอบว่าเสียชีวิตแล้วหรือไม่ และกั้นบริเวณพื้นที่ที่เกิดเหตุไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในที่เกิดเหตุ
๒. แจ้งผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าพนักงานปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้บริหารสถานศึกษาทราบทันที และอำนวยความสะดวกเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้เกี่ยวข้อง
๓. แจ้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่เสียชีวิต
๔. รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ
๕. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมงานบำเพ็ญกุศลศพ

แหล่งช่วยเหลือ

๑. เจ้าหน้าที่ปกครอง
๒. สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ
๓. สถานพยาบาลใกล้เคียงในพื้นที่

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
ภัยพิบัติ

ภัยพิบัติ

ภัยพิบัติ หมายถึง ภัยที่รุนแรงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือเกิดจากความประมาทของบุคคล ส่งผลกระทบต่อบุคคล หรือต่อผู้คนเป็นจำนวนมาก เกิดจากสถานการณ์เสี่ยง เช่น อัคคีภัย แผ่นดินไหว วาตภัย ละอูทกภัย เป็นต้น ซึ่งมีความสูญเสียทั้งทรัพย์สิน สิ่งของ และผู้คนบาดเจ็บเสียชีวิต หรือไร้ที่อยู่

มาตรการป้องกัน

๑. จัดการเรียนการสอนเรื่องเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกี่ยวข้อง
๒. ศึกษาแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของแต่ละพื้นที่
๓. จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฉุกเฉินของสถานศึกษา ซ้อมแผนให้สอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย
๔. สำรวจความเสี่ยงจากสถานการณ์เสี่ยง และตรวจสอบอุปกรณ์ป้องกันภัย เช่น ถังดับเพลิงให้มีความพร้อมในการใช้งาน เป็นต้น
๕. ให้จัดระบบสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ ให้คำนึงถึงการมีระบบไฟฟ้าในกรณีฉุกเฉิน สำหรับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงมาก
๖. กำหนดผู้รับผิดชอบงานอุบัติเหตุในสถานศึกษา ประสานเครือข่ายชุมชน/หน่วยงาน รองรับการแจ้งเหตุ

๗. สถานศึกษาที่อยู่ในเขตภัยพิบัติ ทบทวนมาตรการเสี่ยงภัยพิบัติของสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. แจ้งเหตุตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่สถานศึกษากำหนดไว้
๒. แจ้งเหตุในช่องทางการสื่อสารที่ใช้ได้รวดเร็วที่สุด เช่น โทรศัพท์ และช่องทางอื่นที่สามารถแจ้งได้ เป็นต้น

๓. จัดรับแจ้งเหตุ สพม.แพร่/ ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙ ศูนย์เตือนภัย โทร. ๑๘๖๐ และสถานีตำรวจพื้นที่เกิดเหตุ

๔. รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับโดยใช้แบบรายงาน ผก.๐๑

๕. สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้น

แหล่งช่วยเหลือ

๑. จุดแจ้งเหตุเครือข่ายวิทยุสื่อสาร

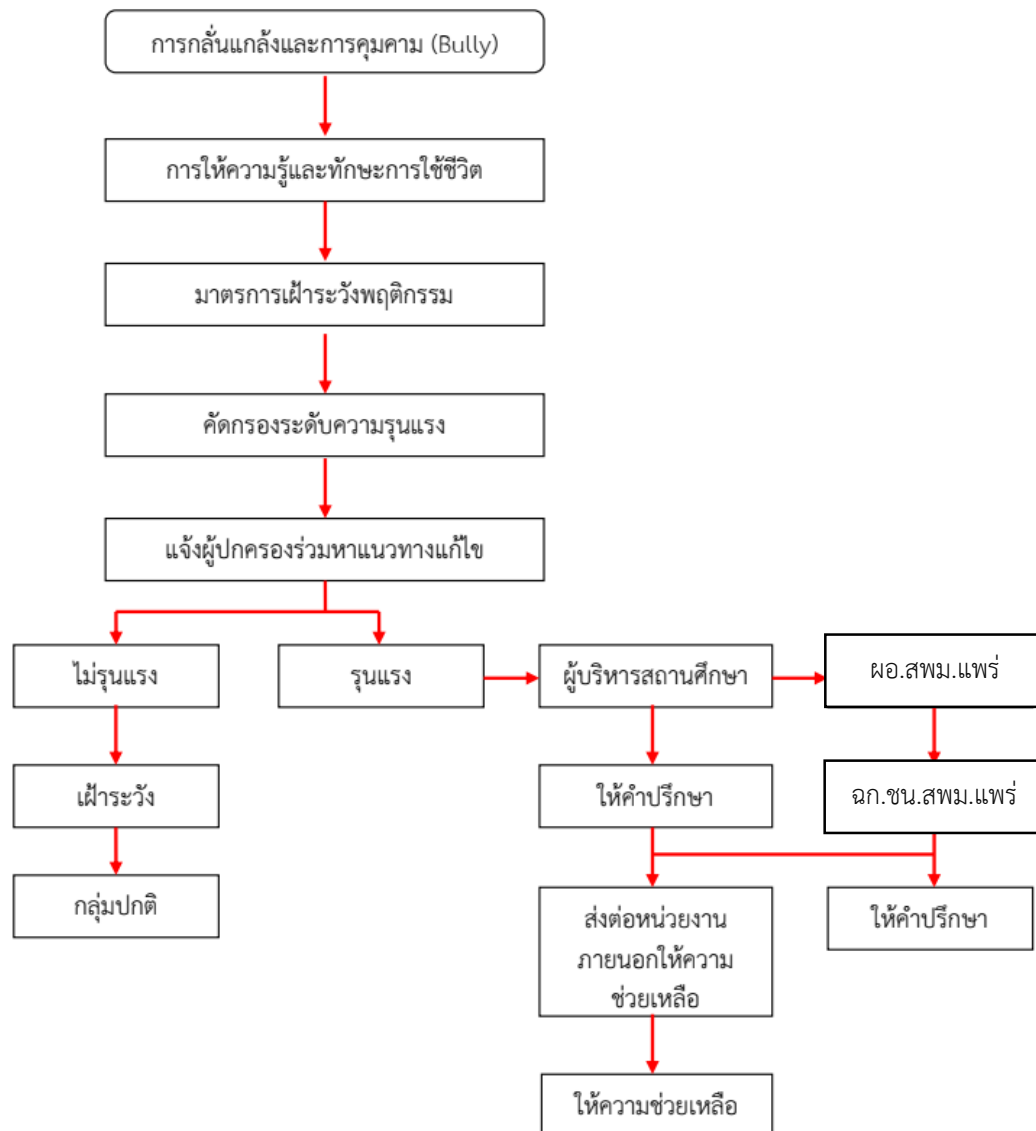
๒. ศูนย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙

๓. ศูนย์เตือนภัย โทร. ๑๘๖๐

๔. สถานีตำรวจพื้นที่เกิดเหตุ

๕. ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ / จังหวัด และภูมิภาค

ขั้นตอนการคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนกรณีอื่น ๆ
การกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

การกลั่นแกล้งรังแก (Bully)

การกลั่นแกล้งรังแก หมายถึง พฤติกรรมการกระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเจ็บปวด ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ตนเองรู้สึกมีอำนาจ มีพลังเหนือกว่าผู้อื่น หรือเพื่อความสนุกสนาน อีกทั้งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีระยะเวลายาวนาน

มาตรการป้องกัน

๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการกระทำความผิดทางพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ /กฎหมายอาญา (หมิ่นประมาท)

๒. ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการกลั่นแกล้งรังแกและทักษะชีวิต

๓. นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้ามามีบทบาทในการเฝ้าระวังและให้คำปรึกษา

๔. คัดกรองให้คำปรึกษากับนักเรียนและช่วยเหลือในการแก้ปัญหา

๕. การเฝ้าระวังช่องทางการสื่อสารที่ทำให้เกิดการกลั่นแกล้งรังแก

แนวทางการช่วยเหลือ

๑. คัดกรองข้อมูลระดับความรุนแรงของการถูกกลั่นแกล้งรังแก

๒. ให้คำแนะนำปรึกษาในการแก้ปัญหา

๓. หากระดับปัญหาที่มีความรุนแรงให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษา

๔. ส่งต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องช่วยแก้ปัญหา

๕. ติดตามดูแลการให้ความช่วยเหลือส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

แหล่งช่วยเหลือ

๑. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒. นักจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น

๓. สถานีตำรวจ